

**DUHOVNO
ŽIVLJENJE
1987**

MAJ

MAYO DE 1945

Las tropas de Tito, integradas por montenegrinos, serbios, croatas, albaneses, húngaros, italianos y algunas unidades de guerrilleros eslovenos, ocupa el país. Los apoya el ejército rojo, soviéticos y búlgaros, a quienes los aliados occidentales dejan vía libre hacia el corazón de Europa. La representación legal de la nación eslovena, o sea, los delegados del Partido Popular Esloveno (mayoritario), el Partido Demócrata y el Partido Socialista, había proclamado, en la asamblea del 3 de mayo, en Ljubljana, la independencia y la unidad de Eslovenia y confirmado al Comité Nacional como órgano gubernamental. Ahora debe ceder a la violencia y el Comité Nacional se ve obligado a retirarse del país. Con él cruzan la frontera millares y millares de civiles y más de 10.000 soldados del ejército nacional esloveno. Entre los fugitivos hay considerable cantidad de sacerdotes, incluso el obispo de Ljubljana, Mons. Dr. Gregorij Rožman. Los integrantes del Comité Nacional confiaban en que los aliados occidentales intervendrían para asegurar el desarrollo del país bajo un régimen democrático y evitar la barbarie de las bandas camunistas.

Pero Eslovenia cayó en poder de los comunistas que se ensañaron con sus adversarios ideológicos. La persecución alcanzó también a los parientes y colaboradores de los contingentes anticomunistas, a los simpatizantes de los aliados occidentales, incluso a todos aquellos con quienes tenían pendientes cuestiones personales. Los días, semanas y meses que siguieron, fueron de desenfreno sin límites para criminales, fanáticos, asesinos y verdugos profesionales, para individuos patológicos y sádicos. Nadie podía estar seguro ni de día ni de noche. Todos los no comunistas —es decir, el pueblo esloveno entero, salvo algunos millares de personas— estaban fuera de la ley. Toda persona que no comulgara con sus ideas, era proclamada traidor, colaboracionista, reaccionario. Muchos fueron ejecutados, las cárceles se colmaron y pronto surgieron nuevos establecimientos penales y campamentos de trabajos forzados. Se sucedían sin interrupción indescritibles escenas de torturas, humillaciones y crueldades, de las que son capaces sólo los comunistas y sus discípulos, los nazis, que acababan de ser derrotados. El mundo pudo presenciar, en pequeño, este salvajismo, en los meses de ocupación comunista en Trieste (desde principio de mayo hasta mediados de junio de 1945). Con el fin de impresionar a los extranjeros, las nuevas autoridades obligaron a las multitudes a formar parte de ruidosas manifestaciones en apoyo del "mariscal" Tito y de la victoriosa Unión Soviética.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETO 54

MAJ 1987

Na božjo pot bomo šli

Na drugo nedeljo v maju bomo Slovenci iz Vélikega Buenos Airesa romali v najznamenitejše argentinsko Marijino svetišče v Lujanu. Pridružili se nam bodo tudi zastopniki naših skupnosti iz notranjosti dežele. Na letošnjem romanju bosta med nami koprski škof dr. Janez Jenko in njegov spremljevalec msgr. Franc Bole, urednik mladinske revije Ognjišče.

Katoličani dobro vemo, da je Bog povsod navzoč in da povsod uslišuje naše prošnje. Vemo pa tudi, da Bog na določenih krajih, posebno v nekaterih Marijinih božjepotnih svetiščih, še posebno deli svoje milosti in dobrote in da je Marija mogočna priprošnjica. II. vatikanski cerkveni zbor pravi v dogmatični konstituciji o Cerkvi: „Marijino materinstvo v redu milosti neprestano traja... Vzeta namreč v nebesa te zveličavne naloge ni odložila, temveč nam z mnogotero priprošnjo še naprej pridobiva darove zveličanja. V svoji materinski ljubezni se zavzema za brate svojega Sina, ki še potujejo in so v nevarnosti in stiskah, dekler ne bodo prišli v blaženo domovino. Zato blaženo Devico kličemo z naslovi priprošnjike, pomočnice, besédnice in srédnice“ (C 62).

Na romanju bomo člani slovenskega verskega občestva v deželi ob Srebrni reki počastili Boga z mašno daritvijo, pozorno bomo prišli na besedi dragega obiskovalca škofa Jenka, ki nas bo kot predstavnik slovenskega metropolita in vseh slovenskih škofov nagovo-

ril, nas potrdil v veri, spodbudil k zvestobi katoliški Cerkvi in svojemu rodu in nam priporočil, naj živimo v bratskem prijateljstvu med seboj.

Z molitvijo in pesmijo pa bomo počastili tudi Marijo, mater našega Odrašenika in svojo duhovno Mater. In odprli ji bomo svoja srca in razgrnili pred njo svoje zadeve in potrebe. Poleg osebnih in družinskih zadev ji bomo priporočili tudi našo skupnost in vse naše ljudi. Prosili jo bomo za naše najmlajše, da bi jo vzljubili od rosnih let, prosili za našo mladino, da bi v velemestnem okolju, v katerem je toliko miselnih zmot in nraavnih zablod, ohranila jasna načela, trdno vero, pošteno življenje in zvestobo vrednotam, zavoljo katerih so njihovi starši in predniki zapustili rodno domovino. Prosili bomo Marijo, da bi naša dekleta sredi šurovega časa ostala dekliško rahločutna in hkrati trdna in odporna, da bi naši fantje rasli v značajne, samostojno misleče in pokončne dobre ljudi; da bi naša mladina sredi nraavno razpuščenega okolja preživela mladost v kreposti zmernosti in čistosti; da bi se čim več naših mladih našlo za skupno življenjsko pot.

In prosili bomo Marijo za naše družine, da bi zna'e ustvarjali v svojih domovih osrečujočo domačnost in sproščeno ozračje za odkrite pogovore, ki jih mladi rod zelo potrebuje; da bi bili naši zakonci velikodušni v sprejemanju otrok; in za naše ostarele in bolne, da ne bi v življenjski jeseni in življenjskih preizkušnjah pogrešali oskrbe in nege in prijateljske besede; da bi naš človek, ko se mu iztečejo ure na zemlji, spravljen z Bogom prestopil prag večnosti; in da bi imela naša skupnost vedno na voljo dovolj pripravnih javnih delavcev in vzgojiteljev ter domačih duhovnikov. Na letošnjem romanju bomo tudi priporočali Materi božji katoliški shed Slovencev v Argentini, da bi začrtal ustrezne smernice za prihodnost.

Ob Mariji bo naša misel in molitev objela tudi naše žrtve in junake, naše brate v rodni domovini, da jih ne bi uklonilo ustrahovanje in zapostavljanje, naše rojake raztresene po širnem svetu, da bi bolečino domotožja sprejemali v luči božje previdnosti in jih ne bi omamil življenjski materializem.

Romanje nam kliče v spomin, da smo na zemlji popotniki in romarji, člani Cerkve romarice, ki nimamo tukaj trajnega bivališča in ki moramo temu primerno živeti. Okrepi naj našo povezanost z Bogom in Marijo in nas še tesneje poveže v slovensko versko in narodno skupnost v deželi pod Južnim križem.

Jože Škerbec

Lujanski romar

Plapolá bandero brezjansko.
Svetogorska zastava.
Pritrkujejo véliki zvonovi.
Gre procesija v baziliko lujansko.
Nad mestom tujim slovenska pesem plava.
v domovini novi.

Mogočni stolpi ob reki sveti,
mogočne priče:
Narod v Narodu z Marijo, trikrat čudotvorsko:
Marija Lujanska v kreoljski kareti
s pesmijo slovensko čez trg se pomiče —
z Marijo Brezjansko... z Marijo Svetogorsko...

O, Mnogoimena! Marija Ena!
Mati vseh narodov! Ščit vseh plemen!
Kraljica kronana obeh domovin!
Na vseh celinah v vseh jezikih češčena!
Blagoslovljena izmed vseh žen!
Mati Odrešenika — vseh celin!

Imena menjaš — vsa v sladka! — in nošnje,
obiskuješ vse narode s prikazovanjem,
Sama izbiraš Svojim bivanjem kraje,
da vedno med nami Si, da naše prošnje
so blizu Ti Srcu, blizu Smehljajem,
bliže Roki, ki dáje.

Ti daješ brezdomcem nam domove;
na pragih hiš naših nas čakajo deca,
domačnost izb naših: kot — Tvoja slika!
Izprosi mladosti tej vse blagoslove!
Dvigni omahujočega, ki brezmočno kleca!
Povrni ga v skupnost, kdor se ji odmika!

Rokam naliž sil, da si služijo hleba.
Telesom zdravja, bolnikom ozdravljenja,
umirajočim tolažbe! Umrle pospremi
na Rokah Svojih v blaženstvo néba!
Času zmedenemu oslepljenja
s Svojo Dlanjó kot z Lučjo posnemi!

Brezdomovincem daješ domovino:
iztrgan v viharju iz prsti rodne,
vrtinčen v Besu, od žeje presúšen,
naj v prst tu primem se s korenino:
Praded bom potomcem te zemlje plodne! —
Mar zarod moj v veke živi naj brezdušen?

Ti, ki obupancem daješ nove nade:
Obudi od smrti naš Up na vrnitev!
Čez oceane domov nas popelji!
Daj, da pokleknemo na pobitih prepade!
Da Osramočenim damó počastitev!
Da Dom uredimo po Tvoji Želji!

Da dvignemo Narod spet v Tvojo procesijo
skoz mesta... vasi... in polja... in klance...
s pesmijo Tebi, Kraljici Slovencev!
Da skrita bandera se spet razvéšijo,
skoz slavoloke gredo spet monštrance,
vsa okna da spet zapojó v cvetju vencev...

kot tu v Lujanu: vse v melodiji
slovenske pesmi — veličastna zahvala
Lujanski Mariji v kreoljski kareti
Mariji Brezjanski... Svetogorski Mariji,
v zvonov pritrkovánju... (kot z onstran zagrinjala,
ko naši zvoniki so smeli še peti...)

poje... vse poje v odmev, ki se nosi —
kot jata galebov — na naše Brezje...
Sveti Luján! Z Domovino nam vez je
v pesmi romarski, ki tu kliče in prosi
k Mariji, Eni Mnogoimenski:
Ščiti nas! Reši nas, Narod slovenski!

Tine Debeljak

Sporočilo Medjugorja

Če govorimo o vidcih, mislimo na mladince, ki vsak večer doživljajo mistična srečanja; mistična, ker kljub trajanju nad 50 mesecev nihče ni mogel najti pojasnila, kako se vse to dogaja. Gledano od zunaj ne najdejo odgovora niti zdravniki niti psihologi ali nevro psihologi.

Vidci sami imajo pojasnilo: „Začnemo moliti in nato pride Mati božja.“ Jeseni 1985 trajajo videnja nekako po pet do sedem minut. Vedno molijo z božjo Materjo za mir. Molijo očenaš in „Slava Očetu“. Skupno začnejo s „...ki si v nebesih“, ne da bi drug drugega gledali. Njih pojasnilo: „Mati božja prične „Očenaš“ in mi nadaljujemo.“

Slišati je zgolj molitev. Vse drugo je za okoli stoječe neslišno. Videti je le, da se ustnice premikajo. Tudi je moč opaziti, da so oči nepremično zadržane. Vedno prosijo za blagoslov in priporočajo bolnike. Vseeno, kako dolgo trajajo videnja — bil sem pri enem, ki je trajalo 38 minut — vidci vedno izgube domala vsak občutek za prostor in čas. Njihovo zaznavanje se močno zmanjša.

Vicka prejema od 17. aprila 1985 dalje poslanice o prihodnosti sveta. 10. aprila je tudi zvedela za lastno usodo. Božja Mati je Vicki dala tudi datum objave

in ime duhovnika, kateremu sme zaupati besedila. To naj bi „kmalu“ bilo, pri čemer je to najbrž bolj opozorilo in zahteva na našo javnost kakor pa konkretno časovno merilo. Vidkinja Marija vsak četrtek prejema sporočila za faro.

Za Mirjano, ki sedaj biva v Sarajevu in obiskuje tam šolo, so se videnja končala o božiču 1982. Od tedaj ji božja Mati nakloni obisk vsakokrat na njen rojstni dan (tj. 18. marca). Medtem tudi Ivanka nima več rednih videnj. Imela jih je do 7. maja 1985. Ivan, Marija in Jakov so 6. maja po nekako dvominutnem videnju ugotovili, da je Ivanka še vztrajala v tem stanju ekstaze. Marija mi je v tej zvezi pozneje pravila: „Bala sem se za Ivanko, ker nisem vedela, kaj je z njo. Bilo je prvič, da sem nekoga od nas videla med videnjem.“ Do tega trenutka so vidci namreč imeli videnja skupno do trenutka „Ode“, odhaja. O videnju 6. maja 1985 je Ivanka pozneje povedala, da ji je bila zaupana 10. skrivnost. Razen tega ji je božja Mati prenehala pripovedovati o problemih Cerkve in sveta. Hkrati ji je božja Mati naročila, naj sama čaka nanjo. To prikazovanje je potem trajalo eno uro. Obe dekletci je Mati božja pred zaključkom pri-

Vidci Ivan, Marija, Ivanka, Jakov in Vicka.

kazovanj opozorila na nastopajoče depresije. Mirjana je v tej zvezi vprašala p. Tomislava: „Kaj naj to pomeni?“ Pater ji je odgovoril: „Zdaj si v stanju videnja. To je mnogo več kot stanje vere! To je zate osrečujoč položaj. Po končanih prikazovanjih boš stopila v temo.“ (To je najbrž v pomenu sv. Janeza od Križa).

In je prišlo zares tako. Na drugi božični dan je Mirjana začutila, da Mati božja ne bo več prišla. Bridko je jokala in v resnici zapadla v hudo depresijo.

Mirjanina in Ivankina usoda je lahko tudi opozorilo, da gre dejansko za prikazovanje od zgoraj. Halucinacije ne bi napovedale svojega prenehanja in bi ne zapuščale zaradi tega nobenih depresij.

Vidci so docela prepuščeni te-

mu, kar sledi, oziroma tej, ki pride. In če reče, da ne pride več, ostane tako, tudi če mladinci nad tem žalujejo, kakor v primeru Ivanke ali Mirjane. Tako tudi, če Mirjana sedaj pravi, da isti glas sliši v svojem srcu. Mirjana si je izbrala duhovnika, kateremu bo vse zaupala. In sicer bo 10 dni pred nastopom znamenj, ki ji bodo javljena, duhovniku izročila list, ki ga bo prejela od božje Matere. Duhovnik bo potem lahko na listu prebral, kaj se bo zgodilo, tri dni pred nastopom znamenja pa bo vse objavil. Poročam to tako, kot so vidci povedali. Ni česar ne morem dodati, morda le besedo nekega znanstvenika, ki je po dolgih in naporih raziskovanjih dejal: „Mi tega ne moremo razložiti!“

Kaj pa Medjugorje pomeni nam

kristjanom? Poglavitno oznanilo je navzočnost božje Matere. Toda cilj, ki naj bi ga dosegli, je mir. In sicer mir med Bogom in nami ter mir med ljudmi. Gre za resno stvar. Končno obstajajo tudi paralele: 17 let po začetku tega stoletja je po Materi božji v Fatimi dospelo vabilo: „Spreobrnite se! Molite in delajte pokoro!“ 17 let pred koncem tega stoletja spet povsem krepko zahteva — tokrat iz Medjugorja: „Spravite se, ustvarite mir!“

Okrog 15 let je trajalo, da so cerkvene avtoritete priznale Fatimo. Če bi Fatima še vedno morala čakati na uradno priznanje, to ne bi nič spremenilo strašnih dogodkov v Evropi, ki so sledili Fatimi. V Medjugorju znova prihaja klic: „Spremenite svojo smer!“ Res, poklicani smo k miru. Kdo si bo torej mogel v nedolžnosti umivati roke, če po tem pozivu, po teh prikazovanjih nekaj pride nad Evropo? Kdo more takrat, čeprav se Cerkev še ni izrekla, reči: „O tem nisem vedel ničesar.“ S priznanjem cerkvenih oblasti je treba pač čakati.

Toda v Marijinih sporočilih odkrivamo dovolj razlogov: čas je, skrajni čas, da začnemo delati. Kdor odlaša, ker čaka na uradno priznanje, gotovo ne služi stvari. Tu gre za resno zadevo. Spet gre za mir. Jasno pa je tudi, da nas smisel sporočil sili k resnosti. In rečem tudi: če bi Mati božja iskala priznanja, bi lahko prvi dan prikazovanj poka-

zala veliko znamenje. Če bi šlo zgolj za priznanje, Marija najbrž sploh ne bi prišla. Mati božja je vendar v Cerkvi priznana. Zato je treba iskati bistvo v sami poslanici.

Sporočilo pa je: mir. Mir sicer vsakdo želi. Toda o miru se vedno govori s postransko mislijo, s če in toda. Čigava beseda ima torej tu moč? Vidci Medjugorja ne razumejo nič o politiki ali diplomaciji. Pravijo preprosto: — Nebesa ali božja Mati nas pozivata: — Spravite se! Sporočilo Medjugorja je zato usmerjeno v globine človeške notranjosti — preprosto in čisto. In vedno več ljudi prihaja in ga sprejema! Tu

postanejo daljnosežne besede čisto jasne, izrečene brez vsakršne politike in diplomacije.

Tu imamo opraviti s „šolo verovanja“. Mati božja pričinja z nami kakor s prvorazredniki v šoli: izpoved vere, Oče naš. Tu ne gre za to, da vadimo formule in molitve. Izpoved vere je npr. poziv k odločitvi. Če mislimo na molitev sedmih očenašev, je to povsem konkretni klic, da začnemo. Potem se nam naroča celotni rožni venec. To je biblična in hkrati meditativna molitev. Nikar se ne bojmo ponavljanja — naše celotno življenje obstaja končno iz ponavljanja. In moliti rožni venec pravzaprav pomeni — biti z Bogom in Marijo, vzpostaviti stik srca. S 150 zdravamarijami naj bi hkrati šli 150 korakov Mariji naproti. Kakor otrok, ki gre k materi. Ne bo pa storil 150 korakov, če potem pozabi na srečanje. Rožni venec je torej vabilo za nas, da bi živeli z Jezusom in Marijo.

Načeloma naj bi vzpostavili nov odnos do dela in do denarja, da, sploh do vsega, kar je na svetu. To pa nam uspe po sporočilu posta. Kako se postiti? Pri kruhu in vodi. Post ob sredah in petkih moramo vsak teden umeti kot vabilo. To sporočilo smo prejeli 14. avgusta 1984. Nato sem v tej zvezi izvedel, da so se tudi v prvotni Cerkvi postili dva dneva v tednu. Ob petkih, da so se spominjali Jezusove smrti, ob sredah s spominom na Judovo izdajstvo. Ti nagibi so veljali za kri-

stjane prvotne Cerkve. Ugotovljeno je, da se je postil Jezus, verjetno tudi božja Mati in mnogi svetniki.

V najnovejši cerkveni zgodovini se je post uradno omejil na pepelnično sredo in na veliki petek. Dejansko pa smo v teh dneh zelo dobro jedli — mpr. dobro pripravljene ribe. Post je torej ostal zgolj beseda.

Post pa je predvsem važen zato, ker tako pridobimo novo notranjo svobodo. Bolje smo poslušni Bogu in ljudem. Lažje vidimo — Boga in ljudi. Če postajamo po postu svobodnejši, lahko mnogo stvari bolje spoznamo, tedaj odpade mnogo tesnobe in skrbi. Postajamo mnogo bolj odprti za družino in za soljudi. Primerjati se da to s prostorom, v katerem smo zbrali okoli sebe svoje prijatelje. Če se primaknemo prav tesno z obrazom k steni, tedaj ne vidimo, kdo je z nami v prostoru. Čeprav bi šlo za najboljše prijatelje, vidimo le steno. Če pa se odmaknemo od stene, dosežemo distanco, s katere sicer še vidimo steno, vendar pa vidimo hkrati tudi prijatelje. Post ima še tudi drugo, evharistično razsežnost. Jezus pravi, kot je znano: „Jaz sem Kruh življenja.“ Preko človeškega kruha odkrivamo boljše tudi evharistijo. S postom ob kruhu in vodi si zagotovimo tudi boljši dostop do evharistije.

Podobno je tudi s spovedjo. Cerkevni predpisi govore o minimalni praksi. V sporočilih, ki prihajajo k nam od božje Matere v Medju-

Živimo iz resnice in ljubezni!

Časi se spreminjajo in mi z njimi, so rekli stari Rimljani. Zakoni, po katerih se vse spreminja, pa ostajajo vedno isti. Tudi krščanske verske resnice in moralna načela se ne spreminjajo. Z lučjo zdravega razuma je iz vidnega stvarstva mogoče spoznati Boga, po glasu vesti pa trdno veljavnost njegovih moralnih zakonov. Razodete resnice sprejemamo po veri, ker se brez pridržka zanesemo na božjo verodostojnost. Vera je v prvi vrsti božji dar, vendar nam ni vsiljena, temveč se zanj svobodno odločamo.

Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor ni razglasil nobene nove dogme, vendar nas je z mnogimi obogatil. Tako je na primer razglasil nauk o verski svobodi: nobena človeška oblast nima pra-

gorju, je izražena želja po mesečni spovedi. Kar božja Mati zahteva glede posta in spovedi, ni v nasprotju s cerkvenimi predpisi, ker je treba le-te gledati kot minimalne zahteve.

Skupno torej lahko potrdimo, da vsa priporočila, ki nam jih je dala božja Mati, služijo za poglobitev. Če jih vsa upoštevamo, nikakor nimamo lahke poti pred seboj. Trdno pa velja: ta pot je pot miru!

vice siliti človeka, da bi ravnal proti svoji vesti, prav tako ga ne sme ovirati, ko se hoče ravnati po svoji vesti, bodisi kot posameznik, bodisi kot skupnost. V izjavi o razmerju Cerkve do nekrščanskih verstev je bilo poudarjeno, da vsa verstva vsebujejo zrna resnice, ki človeku pomagajo, da se bliža Bogu.

V prejšnjih časih smo bolj poudarjali razlike med katoliško vero in nauki drugih krščanskih skupnosti, pač z namenom, da se zavarujemo pred zmotami. V dobi močnejšega ekumenizma, zlasti po koncilu, pa naglašamo to, kar imamo skupnega, kar nas povezuje. Seveda mora biti cilj ekumenizma cerkvena edinstvo, kar kršno zahteva Kristus, ki je pri zadnji večerji tako močno poudarjal potrebo take edinstvo kot prepričljivega dokaza za povezanost vernikov z Bogom, Očetom vseh ljudi. Biti pa moramo daleč od hinavskega ali lažnivega irenizma kakor tudi od verskega indiferentizma. Resnica je samo ena. Krščanske skupnosti, kolikor se glede verskega nauka in morale razlikujejo, ne morejo imeti vse prav. Resnico s pomočjo Svetega Duha ohranja samo Cerkev, ki je postavljena na Petru in je, po Jezusovi napovedi, peklenska vrata ne bodo premagala. Vse druge kr-

ščanske skupnosti ali Cerkve so se nekje v zgodovini odtrgale od edincsti s Petrom in hodile svoja pota. Ni mogoče sprejeti mišljenje, da je do verskih zmot in do razkola prišlo čisto naključno, brez krivde, zaradi nezadostnega razumevanja verskih resnic. Seveda teologi lahko osvetljujejo iste verske resnice z različnih vidikov in se tako znanje verske resnice bogati, spopolnjuje. Verska zмотa pa je izjava, ki zanika versko resnico, ki je verski resnici nasprotna. Človek, lahko tudi bister teolog, zaradi človeške omejenosti in slabosti zaide v zmoto. ... ga najvišje cerkveno učiteljstvo na to opomni, mora zmoto priznati in se ji opovedati. Zato ni mogoče sprejeti mišljenja, da so bili začetniki razkola in loče-

nih krščanskih skupnosti brez težke odgovornosti. Ob proslavah 400-letnice smrti Primoža Trubarja se je govorilo samo o dobrih straneh tega našega prosvetitelja iz 16. stoletja, ki je s prvo slovensko tiskano knjigo postavil temelje našega knjižnega jezika. Nedvomno je s svojimi nastopi zoper katoliško Cerkev veliko ljudi pridobil za protestantizem, česar mu kot katoličani nikakor ne moremo šteti v dobro.

Jezus je v pogovoru z apostoli tik pred odhodom s tega sveta naprej videl, da bodo v njegovi Cerkvi vstajali lažni preroki, krivi Kristusi. Vsi svetopisemski pisatelji nove zaveze opominjajo vernike na previdnost, da ne bi nasledli zmotnim učiteljem. Prvi razlog tega pojava je gotovo vzvišenost božjega razodetja na eni ter slabotnost človeškega spoznanja na drugi strani. Kristus pa opominja še na drug razlog: greh. „Obsodba pa je v tem, da je luč prišla na svet, pa so ljudje bolj vzljubili temo ko luč, kajti njihova dela so bila hudobna. Kdor namreč dela hudo, sovraži luč in ne pride k luči, da se ne bi poznala njegova dela“ (Jn 4, 18-20).

Kdor pozna zgodovino Cerkve, vidi, da so se v njej od apostolskih časov dalje pojavljali krivi učitelji in da so morali višji cerkveni predstojniki vernike in duhovnike opominjati k budnosti. Prsluhni mo samo apostolu Pavlu, ki svojemu učencu Timoteju tik pred smrtjo roteče piše: „Oznajuj besedo, vztrajaj v ugodnih

ali neugodnih okoliščinah! Doka-
zuj, grajaj, spodbujaj z vso po-
trpežljivostjo in učiteljsko zavze-
tostjo. Prišel bo namreč čas, ko
nekateri ne bodo prenesli zdrave-
ga nauka, ampak si bodo po svo-
jih željah iskali učitelje, ki bodo
ustrezali njihovim ušesom. Ušesa
bodo obračali proč od resnice in
bredli v bajke. Ti pa bodi v vsem
trezen, nadloge pretrpi, opravi po-
slanstvo evangelista in izpolni
svojo službo“ (2 Tim 4, 2-5).

Podobne nevarnosti za pravi
nauk so bile v vseh časih in so tu-
di danes. Kongregacija za verski
nauk ima kar precej dela spričo
napačnih naukov v katoliški Cer-
kvi na področju vere in mora-
le. Pojavlja se dvom o Kristuso-
vem resničnem božanstvu, o tem,
ali je res ustanovil Cerkev, vstal
od mrtvih v resničnem snovnem
telesu, ali more maševati samo
posvečeni duhovnik, ki mora biti
moški. . Nič manj ni zmot in
krivih nazorov na moralnem pod-
ročju, zlasti glede spolnosti in za-
konskega življenja. Nekateri teo-
logi žele v teh zadevah popuščati
posvetnemu duhu. Duhovniki ni-
smo gospodarji nad božjo besedo,
temveč njeni služabniki. Koncil-
ski odlok o službi in življenju
duhovnikov oznanjevalcem Kri-
stusovega evangelija naroča, naj
„ne učijo svoje modrosti, marveč
božjo besedo in da vse nenehno
spodbujajo k nenehnemu spreob-
rnjenju in svetosti“ (D 4).

Božjo besedo je treba presaditi
v sedanji čas, da bo razumljiva
sodobnemu človeku. Vsakdo ve,

da le malo zaleže oznanjevanje v
pridigah, katehezi in raznovrstnih
nagovorih; ljudje hočejo videti
božjo besedo uresničeno v našem
življenju, potrjeno v našem za-
držanju in delovanju. Pri tem nas
mora voditi duh ljubezni, ki je
temeljna evangeljska zapoved in
razpoznavni znak Kristusovih u-
čencev.

Umrla je s. Ksaverija Pirc

7. februarja je umrla najstarejša
slovenska misijonarka uršulinska se-
stra Ksaverija Pirc. Kljub svojim
94 letom je bila do zadnjega nena-
vadno čila in živahna. Dobro 3 ted-
ne prej si je na poti v cerkev pri
padcu zlomila kolk. Po operaciji so
nastali zapleti.

Rodila se je v Borovnici 1893,
končala učiteljske, posebej študira-
la klavir in slikarstvo pri Rihardu
Jakopiču. Po končanem študiju je
stopila k uršulinkam in med prvimi
misijonarkami 1924 odšla na jugo-
vzhod Azije. Za kratek čas je bila
v Bangkoku na Tajskem, nato 8 na
Kitajskem, od 1933 pa do smrti pa
spet v Bangkoku.

V tajski prestolnici je bila ugled-
na osebnost, saj je bila ustanovi-
teljica in prva ravnateljica šole Ma-
ter Dei. Dolga leta je na šoli pou-
čevala klavir in slikarstvo. Med nje-
nimi študenti je bilo veliko kasnej-
ših kulturnih in političnih delavcev,
med njimi tudi tajski kralj Burmi-
bol. L. 1970 je prišla na obisk slo-
venske skupnosti v Argentini.

Upadanje rojstev v slovenskem narodu

IZJAVA SLOVENSKE POKRAJINSKE ŠKOFOVSKE KONFERENCE

Spričo dejstva, da med Sloven-
ci nenehno in vse bolj strmo upa-
da število rojstev, se slovenski
škofje v zavesti odgovornosti, ki
izvira iz naše službe, ob letošnjem
velikonočnem prazniku z vso res-
nostjo obračamo na verne Sloven-
ce in na vso slovensko javnost.

Nekatera sredstva družbenega
obveščanja nas ob statistiki opo-
zarjajo na vedno večje upadanje
rojstev v Sloveniji. Tako je leta
1950 imela Slovenija 1.466.881
prebivalcev in 35.992 rojstev. Le-
ta 1985 je živelo v naši republiki
1.973.151 ljudi, rojstev pa je bilo

še 25.933. Tudi v zadnjih letih
se število rojstev še vedno manj-
ša. V nekaj desetletjih bi to uteg-
nilo imeti različne usodne posle-
dice za naš narod. Podobno je z
našimi rojaki v zamejstvu in iz-
seljenstvu.

Vzrokov za takšen razvoj je več
in so zelo različni. Vseh tu ni mo-
goče posamično navajati niti pod-
robneje obravnavati. Gotovo je,
da jim je treba posvetiti vso po-
zornost, jih čim natančneje do-
ločiti in zastaviti vse sile, da bi
jih mogli odpraviti. Vendar pa ne
moremo mimo dvoje dejstev, ki

Otroci inž. Jožeta Žaklja in lic. Jožejke roj. Debeljak (Tucumán, Argen-
tina). Od desne: Anica, Markom, Helena, Janez, Olga, Marta, Martin,
Ivanka, Pavel in Lojzek.

sta tesno povezani s sedanjim stanjem. Prvič, javno mnenje na splošno ni naklonjeno številnim družinam; drugič, prekinitve nosečnosti, ki so etično popolnoma nesprejemljive, so pri nas zelo pogostne. To miselnost je treba spremeniti, če hočemo, da bodo zlasti mladi oblikovali novo razmerje do življenja.

S to javno besedo želimo opozoriti ne samo verne Slovence, temveč vse člane našega narodnega občestva, da vsi skupaj in vsak posameznik nosimo odgovornost za prihodnost. Verni kristjani bi se morali tega še bolj zavedati in si prizadevati za pošteno življenje, za telesno in duhovno, etično in socialno zdravje. Z drugačnim odnosom do življenja, do služenja življenju, posebno v zakonu in družini, pa moramo vsi, ne glede na prepričanje, bistveno prispevati k temu, da se ustavi usodno upadanje rojstev, ki se kaj lahko spremeni v pravo umiranje naroda. Posebno presimo in spodbujamo starše, vzgojitelje in nosilce družbene odgovornosti, naj storijo vse, kar je v njihovi moči, da bo pot v prihodnost pot v življenje.

Naj tukaj izrečemo besedo za hvale in priznanja tistim družinam, ki so odprte za življenje. Njihova velikodušnost je močnejša od nenaklonjenosti okolja in gospodarskih težav. Zaradi takšnih družin smo preživeli v zgodovini; v njih je upanje za prihodnost.

Slovenski škofje podpiramo vsa-

ko pošteno vzgojno delo med mladimi, vsako prizadevanje za ureditev in razvoj zakonske skupnosti, spoštovanje in sprejemanje življenja ter velikodušno medsebojno pomoč. Zavračamo pa vsakršno neodgovorno pisanje in širjenje javnega mnenja, ki med ljudi seje malodušnost, življenjsko in нравno otopelost ter beg pred osebno odgovornostjo, pa naj gre za nasilno prekinitve nosečnosti, nasprotovanje večjemu številu otrok ali za splošno izmikanje služenju življenju.

Gospodarstvo, tehnične znanosti, zlasti pa medicina se nenehno razvijajo in omogočajo drugačno kakovost življenja. Z veseljem sprejemamo vse dosežke človeškega uma, če njihova uporaba ne nasprotuje moralnemu redu. Hvaležni smo vsem, ki tako ali drugače skrbijo za življenje in ga varujejo. Zavedamo pa se, da zgolj tehnična sredstva ne zadostujejo; za boljše prihodnost je treba spremeniti osebno mišljenje in odločanje, potrebna je poglobljena moralna zavest.

Kristjani smo prepričani, da pri svojih človeških prizadevanjih potrebujemo božjo pomoč. Zato ima naše zaupanje v življenjsko, kulturno, etično in versko prihodnost slovenskega naroda svoj zadnji vir v Bogu, ki je začetnik, gospodar in cilj življenja ter zgodovine. Velikonočna skrivnost Kristusove smrti in vstajenja nam govori, da je življenje močnejše od smrti. V tej veri je tudi temelj našega upanja.

Narodno - družbena vprašanja

Po tradiciji je namen katoliških shodov, da ugotavljajo in razglašajo načelna in praktična vodila, po katerih naj katoličani spremljajo in vodijo družbeno življenje. Ne gre ne za osebno posvečevanje ne za jezikovne, kulturne, politične in druge kolektivne interese, temveč gre za družbeno sprejetje krščanskih temeljev, po katerih naj se skladno s svojo presežno naravo razvija osebnost kar največ pripadnikov določene družbe. V središču je torej človek kot poedinec, njegova časna in večna usoda. Narodne, politične in druge družbene tvorbe so pri tem le instrumentalne vrednote, ki pa imajo lahko za človeka vendar življenjski pomen.

V tem gledanju na namen katoliškega shoda je naloga odseka za narodno-družbena vprašanja, poiskati splošne smernice, medtem ko se drugi odseki posvečajo že posebnim vprašanjem. Tako je ta odsek svoj osnutek sklepne izjave zamislil po tej razporeditvi:

I. Utrjevanje krščanske osebnosti v odnosu do slovenstva in konkretne slovenske družbe

1. po afirmaciji načel, ki naj se času in posebnim razmeram primerno uredijo in izrazijo,

2. po nakazovanju metod in sredstev, s katerimi naj se raz-

širja poznanje teh načel in odpirajo sprejemljivost zanje.

II. Usmerjanje slovenske družbe po krščanskih družbenih načelih

1. idejno, z ugotavljanjem družbenih in narodnih smotrov,

2. programsko

a) z nakazovanjem vodil za določne načrte o ureditvi družbe,

b) z odkrivanjem poti k uveljavljanju zamisli o novi družbi.

Seveda ni pričakovati, da bi katoliški shod izčrpal vso to problematiko, in še manj, da bi izsledke celotno predložil v svojih izjavah. Namenu bo zadostil, če bo odprl pot, nakazal smer in pobudil prizadevnost za poznejša iskanja.

Utemeljevanje osebnega slovenstva

Ker imamo pred seboj voljo po utrjevanju krščanske osebnosti, obravnavamo v tej luči vprašanje osebne narodnosti in s tega vidika utemeljujemo njeno ohranjanje v poedincih, ne z vidika nadosebnih narodnih interesov.

Danosti narave in vse, kar dobrega prejemamo iz življenjskega okolja, je Stvarnikov dar, katerega moramo hvaležno sprejemati, se iz njega hraniti in rasti. Zemlja in vse, kar je na njej, pa človeka ne pogcuje nujno, tako kot je, marveč mu je dano, da ponudene vrednote razvija, pa tudi razrača po vrednosti in pomeni in jih po tem izbira.

Tudi naše slovenstvo nam je božji dar. Nekateri čutijo, da jim je bilo vrojeno „po krvi“, drugim je bilo po vzgoji predano, tretjim izoblikovano po trajnem življenju v slovenski družbi, četudi so bili njihovi predniki drugačnega rodu, in so končno tudi neposredni poslovenjenci, ki so si zaradi posebnih življenjskih razmer slovenstvo izbrali. Ko prejmemo v zavest vrednoto svojega slovenstva, postanemo nanjo v določeni

meri privezani in je ne smemo prezirno ali lahkomišlno zavračati. Saj se s tem, ko se odvrnemo od osebne narodnosti, ne ločimo le od neke abstrakcije, razpoznavnega zakona ali notranjega razpoloženja, marveč se odrečemo njenim bitnim sestavinam, ki prispevajo k sooblikovanju naše osebnosti: jeziku, kulturi, skupnemu čutenju, družbenemu življenju. Vendar določena narodnost ni absolutna vrednota. Nad njo so druge vrednote, ki so lahko konkretno kdaj z njo v navzkrižju; je alternativna, saj so ob njej druge narodnosti, morda celo z različnim pojmovanjem o svoji naravi; tudi ni objektivno določljiva, včasih je lahko zunanje prav dvomna.

Sprejeti je torej, da je osebna narodnost duhovna kategorija, stvar srca in volje. In srcu ni mogoče ukazovati, voljo lahko samo nagibamo. Zato bo narodno čutenje res zdravo in močno le v ozračju svobode. Ker čutimo, da je za nas in za nove rodove zvestoba slovenskemu čutenju zdrava podlaga skladne krščanske osebnosti, bomo skrbeli, da se bomo radi neprestano prosto odločali za slovenstvo, čeprav se ne bomo odrekli drugi domovinski pripadnosti in še manj odcepjali od skupnega prizadevanja za razvoj človeštva.

Ker naj bo torej naša skrb, da pospešujemo voljo za svobodno sprejemanje slovenstva, bomo morali delati za razumske in razpoloženske nagibe, ki naj voljo pobujajo in krepijo.

Pospeševali bomo najprej vrednoto našega jezika. Ko za mnogo drugih narodov jezik ni tako določujoč znak, saj nekatere jezike govori več narodov in drugi narodi spet govore v več jezikih, je za našo narodnost slovenščina objektivno posebno pomemben znak, Slovenci govorimo samo ta jezik, ki tudi ni jezik nobenega drugega naroda. Tudi subjektivno ga imamo za nadvse pomembnega. Saj smo kar pretirano tako razpoloženi, da ne štejemo k Slovencem tistih, katerih materni jezik ni bil slovenski, in imamo za izgubljene tiste, ki se odvadijo uporabiti slovenščine. Skrbeti bo torej še naprej, da se bo slovenščina zvesto uporabljala v vseh naših medsebojnih odnosih. Pri tem ne bo zanemarjati prizadevanja, da sledimo splošnemu razvoju jezika in ne zaostanemo pri nekulti-

viranem arhaičnem izražanju. Na drugi strani pa bo treba upoštevati, da jezik ni luč, je le ključ do zveličavne omike. Zato ne bomo smeli biti zadovoljni že ob tem, da se uporablja vsakdanja slovenščina v družinah in pri družabnosti, pa tudi ne bomo smeli vnaprej odklanjati možnosti, da se v določenih razmerah med rojaki pospešujejo duhovne vrednote ali celo obravnava slovenska problematika v neslovenskem jeziku. Naš ideal naj bo vendar vsak čas plemenit slovenski jezik s kar najbolj bogato vsebino.

Stvaritve slovenskega duha v vseh vrstah umetnosti, znanosti in splošne kulture budijo ponosno zavest, da smo ob drugih svetovnih kulturah lahko enakovredni soustvarjavnici. Predvsem pa nam te stvaritve ogrevajo duha, ga hranijo in oblikujejo. Kolikor nam bodo dostopne in jih bomo hoteli uživati, toliko nam bodo budile slovenski ponos in sozvenenje srčnih strun, oglašala se nam bo pa tudi notranja potreba po njih povstvarjanju in soustvarjanju. Pomembno pa je ob tem tudi, da se odpiramo drugim visokim kulturam. Ob njih se bo plodila slovenska kultura, razširjalo naše duhovno obzorje in z našim dejavnim vstopanjem v vesoljna duhovna dogajanja bo svet tudi bolj zavestno sprejemal naše vraščanje vanj.

Na slovenstvo se privezujemo dalje po čutu osebne vzajemnosti. Če nam je kdaj slovenstvo samo abstraktna ideja in slovenska de-

žela morda preveč le zemljepisni pojem, se nam Slovenija utelesi v poedincih, ki so nam blizu. Na njih moremo najbolj naravnost hvaležno povračati, kar smo po slovenstvu dobrega prejeli. V medsebojnih pristržnih odnosih se bo vzdrževal občutek, da smo nekaj svojega in da je to vredno ohranjati. V tem nas bo potrjevala tudi moralna zavest, da ob dolžnosti krščanske ljubezni do vseh ljudi vendar dolgujemo izkazovanje ljubezni najprej najbližjim, razen seveda, če posebne okoliščine ne določajo drugačnega vrstnega reda.

Utemeljen in prav umerjen ponos na vse, kar je slovenski človek doma in v svetu prispeval k duhovnemu in tvarnemu razvoju človeštva, je lahko močan dodatni nagib za izpovedovanje k slovenstvu. Zato je treba spominjati na vse sorazmerno številne pojave, po katerih so Slovenci posamezno in skupno nastopali za obrambo vrednot in ustvarjanje napredka krščanske Evrope in drugih predelov sveta. Če hočemo dalje, da bo naša slovenska zavest zrela in pokončna, bo treba prestopati ograde, ki nas morda še nekaj zadržujejo v malodušni zunanji skromnosti in zaprtosti. Po skupinskem občutku se morda še vedno preveč bojimo „tujine“ in težko sprejemamo, da so slovenski ljudje, ki delajo zunaj slovenskega območja, lahko zelo pomembni udje Slovenije v svetu. Naša prisotnost v svetu in delo za svet naj nam postaneta priložnost,

da se slovenski duh ne le pogloblja ali vzpenja na visoko, marveč tudi razpne v širša obzorja. Ko smo v svetu, imamo tudi bližje možnosti, da razgllašamo naše težnje in terjatve, in po nas se bolj neposredno lahko pobuja odzivnost nanje.

Tudi tisti čustveni vzgibi, ki se nam budijo ob misli na Slovenijo v stiski, nam lahko branijo, da se od nje notranje ne oddaljimo. Zato bo treba vztrajno spominjati na pretekle boleče pojave revolucije in na nasledke idejne in politične usmerjenosti komunističnega režima. Lahko bi zašli v nevarnost, da se kot narodna skupina osamimo, če otrdimo v samozadovoljstvu ob dosežkih naših ustanov. To bi ne bilo samo odstopanje od namembnosti našega zdomstva, ampak tudi začetek ločitvenega procesa od narodne glavnine, katerega je vsekakor treba zavirati.

Logično utemeljevanje osebne narodnosti in prikaz motivacije zanjo je skoraj nemogoče zadovoljivo sistematizirati. Pojem naroda se izmika trdni opredelitvi in osebna narodna pripadnost je na znotraj stvar nagnjenja, na zunaj pa stvar osebne opredelitve. Tudi iz metodoloških razlogov je edino primerno, da nikomur slovenstva z objektivnim določanjem ne nakladamo, marveč da poedince, posebno iz mlajših rodov, le pobujamo, da se za slovenstvo trdno, trajno in dejavno odločijo, in jim za to ne postavljamo modela, po katerem naj svoje slovenstvo ost-

varjajo. Le tako bo mogoče vzpostaviti odnose s tistimi, ki so se oddaljili, in zadržati dvomeče.

Podoba slovenske družbe

Brez strahu pred natolcevanjem o klerikalizmu se ves čas, včasih ne dovolj zavzeto, posvečamo mislim o krščanski ureditvi slovenske družbe. Skrbi nas položaj slovenskih manjšin na drugi strani mejá osrednje Slovenije, a bolj neposredno nas prizadeva stanje v administrativni Sloveniji sami, saj se je je zaradi njega začelo naše zdomstvo. Za tiste, ki smo se zavestno odtrgali od slovenske domovine, naj bi veljalo, da smo s tem sprejeli osebno zavezo, da bomo zunaj nje spremljali njen življenjski razvoj in po močeh sprejemali soodgovorost za njeno usodo. Spremljajo nas mnogi iz naslednjih rodov, ki so se v duhu krščanskega altruizma ali iz spontanе notranje nuje pridružili, vsaj z živim zanimanjem za stanje in razvoj pa z razgrevanjem želje po boljši prihodnosti. Ali bomo znali pridobiti več ljudi, ki bi se zavezali tudi k načrtnemu preučevanju položaja Slovenije in njene usode?

Naše zdomstvo, ki ima naravo odporne sile proti tisti, ki se je doma vsilila na oblast, in ima idejno ali vključno krščanske idejne temelje, se po biološki nujnosti prenavlja in krči. Pri tem ne sme izgubljati svoje načelne trdnosti in jasnosti, za kateri bo treba kot do zdaj budno skrbeti.

Kljub kakim šibkostim je naše zdomstvo zadovoljivo izvrševalo nalogo živega pričevanja za zgodovino in vzbujanja vesti pri krivih za narodno nesrečo in njihovih pomagačih. Manj je uspelo v razživljanju zanimanja pri svetovni javnosti in v iskanju določnih zamisli o prihodnji ureditvi. Spričo naglega in morda globokosežnega razvoja v Sloveniji pa se bo treba vprašati, kdaj bomo poklicani, da ob sicer še nadaljnem vztrajanju pri dosedanjih načelnih pozicijah vendar za ugoden razvoj tudi pozitivno prispevamo.

Kot kristjani namreč ne moremo ostajati ravnodušni spričo političnih razmer, v katere je vključeno slovensko ljudstvo. Zato načelno odklanjamo uveljavljeni sistem, kolikor temelji na materialističnih miselnih osnovah in hoče dušiti duhovno naravnost in religiozno oblikovanje slovenskih ljudi. Obsojamo dalje diktaturo komunistične partije, ki naj bi bila po ustavnih določilih edina vodilna družbena sila in ki po organih oblasti sistematično duši svobodo. Prostost ljudskega odločanja je samo navidezna. Kolikor je kje dejanska, je to le zato, ker kdaj stranka ne more več obvladati vsega položaja in ker življenjska dinamika z generacijskimi premenami prinaša tudi vedno močnejše težnje po reviziji. Zavračamo očitek, da smo zagrenjeno zagledani v preteklost, da vnaprej odklanjamo vse, kar se v Sloveniji novega doseže, in da samo zavidamo oblast. Naše nasproto-

vanje se v resnici ravna samo po našem pojmovanju človečanske etike in po krščanskih moralnih načelih in nismo izgubili upanja v streznjenje in izboljšanje človeka in v postopno normaliziranje stanja svobode. S tem pa ni mišljeno, da smo vnaprej pripravljeni brisati odgovornost posameznikov in skupin za vso moralno pa tudi politično škodo.

Vtem ko ne sprejemamo idejnih temeljev sedanje družbene ureditve v Sloveniji in nekaterih njenih vodilnih institucij, nam vest naroča, naj se tudi oglašamo s svojimi predlogi, kakšna naj bi bila prihodnja slovenska družba, da bodo kar najboljše izpolnjene zahteve, ki jih življenju postavlja človeška narava. Pri tem naj se opiramo na dosedanje skušnje z individualizmom in kolektivizmom, posebej pa še na družbeni nauk Cerkve, katerega preučevanje bi moralo spet priti v programe naših vzgojnih in stanovskih ustanov. V zavesti imamo, da mora vsaka zamisel upoštevati v tradiciji ustaljeno miselnost in oblike, obenem pa stopati v korak z današnjim razvojem v teoriji in življenju. Za slovenske razmere v času, ki prihaja, bo to kreativno delo, ki bo terjalo določeno mero genialnosti. To naj bi s prizadevanjem priklicali in izmolili.

Državna samostojnost je naravna težnja vsakega naroda. Pravi jo, da se etična skupina, ki ne teži po svoji politični družbeni tvorbi, sploh ne more oznameniti

za narod. Z druge strani je država morda najbolj neposreden narodotvorni dejavnik. Zdi se, da lahko v tem trenutku z zadovoljstvom ugotovimo, da je v zdomstvu in domá ideja o slovenski samobitnosti in samostojnosti dokončno zaživela in se krepko utrjuje. Zgodovinski trenutek tudi od nas terja, da krepimo svoje samoslovensko prepričanje in poživljamo miselno utemeljevanje slovenske osamosvojitve. Iz tega razpoloženja se bo razživljala zavzetost za slovensko stvar pri vseh rodovih, ustvarjala pa predvsem temeljna podlaga za dejavno uveljavljanje svobode in nov polet duha.

Slovenski katoličani smo v zdomstvo prinesli krščansko-demokratsko politično tradicijo. Sprejemamo, da je gibanje imele kdaj napake in pomanjkljivosti, ni pa dvoma, da je sledilo znamenjem časa in najbolj odlojučno usmerjalo narodno življenje. To gibanje nam tudi zdaj ni tuje, še vedno se javlja v raznih oblikah, ob tradicionalni tudi v samorastnih, ki so vse znamenje, da nismo okrnili. Zaradi večje smotrnosti naj bi se vsi pojavi zajemali v enotno gibanje, a z veliko notranjo svobodo. V njem naj se pobuja splošna obravnava o slovenskih vprašanjih, uglašujejo skupna stališča, rojevajo organi za študij in akcijo in vzdržujejo skupne predstavniške formacije vsega zdomstva. To politično gibanje ni in ne more biti pomožni organ Cerkve, je pa področje za

delovanje katoličanov kot členov slovenske družbe, za katero s pravo hočejo soodločati, da se usmerja v soglasju s krščansko zamislijo, ki ji je tuje totalitarno poseganje v zasebna področja in anarhična razbrzdanost osebnih interesov.

Predloženo gradivo se nanaša na posebno problematiko zdomstva in se ne dotika v stvari odnosov, ki so predmet socialnega vprašanja v posebnem pomenu. Urejanje socialnih odnosov bo naloga pri graditvi strnjene slovenske družbe, za odnose med nami se pa to vprašanje splošno ne postavlja. Vendar se priporoča že zdaj poglobljen študij družbenih vprašanj in cerkvenega nauka o njih.

Ti pogledi nočejo biti kak splošno sprejet izsledek skupnih raziskav, marveč so samo oseben doprinos k novim obravnavam. Že v

odseku se stališča o nekaterih točkah niso povsem ujemala in se to izraža v formulaciji objavljenega predloga za sklepno izjavo. To je razumljivo tudi iz tega, da za pobujanje osebne narodne zavesti ne more biti enotnega predpisa in da se morajo delovni programi v vsakem času prilikovati potrebam in zmogljivosti. Zato se ogibamo maksimalnim, dokončnim postavkam.

To je čas setve, obdelave, presanjanja, trebljenja, izboljševanja rodnosti naše zemlje, kdaj tudi redčenja in kolobarjenja. Naša je ta dinamična funkcija. Žetev pa bo odvisna od tistega, ki daje rast, stvarnika vseh rodov in jezikov, katerega bomo prosili, naj naklanja nam razsvetljenja in moči, slovenski deželi in njenim ljudem pa svobode, miru in zdrave rasti.

Božidar Fink

Meddobje XXII-1986 1/2

Pri SKA je izšla nova številka revije Meddobje. Nova številka ima tole vsebino:

Poezija in proza: Vladimir Kos, Noč in velemestne luči, Zahodnoja-ponska kvadrilogija v jeseni; Maks Osojnik, Grbčeva ljubezen.

Dramatika: Dolores M. Terseglav, Rojeni smo za življenje.

Razprave in eseji: Vinko Brumen, O pojmu božjega bivanja; Milan Kopusar, Historični Kristus; Jože Velikonja, Pisma Izidorja Cankarja ob stoletnici rojstva; Andrej Rot, Jurčičeva rast iz narodnosti v državnost ali bodočnost slovenstva v

antipodih, Lev Detela, Problem tujejezične metamorfoze; Tone Arko, Geneza, in Apokalipsa o izvoru našega vsemirja; Ljubo Širc, Ali je komunistično gospodarstvo mogoče reformirati? Kronika: Jože Krivec, Od doma, skozi taborišča — v široki svet; Kulturni večeri SKA v Buenos Airesu v 33. sezoni.

Kritike: Peter Urbanc, Mira Mihelič — Ure mojih dni; Tone Brulc, Dimitrij Rupel: Sociologija kulturne umetnosti.

Zapisi: Jože Mavsar, Odgovor k „vprašanju sprave“. V kasteljanščini: France Papež, Un aniversario. Ilustracije: Marjanca Savinšek, Bernard Lavriša.

Hvala, gospod profesor!

Nekako takrat kot smo dobili na Poljanski gimnaziji v Ljubljani novega profesorja za verouk, je tudi sestra, ki je obiskovala deklīško srednjo šolo v Lichtenurnovem zavodu, prišla domov z novico, da imajo novega kateheta, gospoda Antona Oreharja.

Oba sta bila mlada, s še svežo diplomo in prvim profesorskim imenovanjem. Nepozaben je vtis, ki ga je naredil na nas naš novi profesor ob svojem nastupu. Rahlo bled, a zravnian je vstopil z

razrednico v levi roki. Ko smo ga skušali tiste prve trenutke neka-ko oceniti, se nam je utrlo neko usmiljenje, češ, pošiljajo ga, mladega idealista, med volkove...

Podobno bi mogli sklepati o profesorju, ki ga je dobila sestra. A temu ni bilo tako. Kaj kmalu po njegovem nastupu se je naša Katica hudomušno prismejala domov, kakšno zabavo da imajo pred vsako veroučno uro, ko njihova razredničarka sestra A. hiti pobirat z razrednega oltarčka su-

Matura v begunskem taborišču v Senigalliji leta 1947. Od leve, 1. vrsta, profesorski zbor: Franček Korošec, Božidar Fink, Alojzij Geržinič, Anton Orehar, ravn. Ivan Prijatelj, Janez Perharič, dr. Franc Mihelič in Tone Zrimec. 2. vrsta: Marija Bevčar, štefka Štukelj, Marica Mayer, Edita Makovec in Zlata Menart. 3. vrsta: Milan Magister, Franc Lukež, Tone Brulc, Tone Ožura, Ciril Rozman, Franček Prijatelj, Bogdan Makovec in Nace Fink.

ho cvetje, ker novi profesor g. Orehar „ne prenese umetnih rož...“

To je bil za nas prvi glas o ka-
teti, ki ga takrat še nismo po-
znali, a je čez nekaj let postal
eden naših najboljših in najbolj
priljubljenih profesorjev.

Bilo je to v prvem letu begun-
stva, v gorskem taborišču Servi-
gliano v Italiji. Naš letnik, osma,
ki je bil obenem peti letnik uči-
teljišča, je štel 27 dijakov; 19
fantov in 8 deklet. Profesor Ore-
har se je pojavil pred nami kot
eden sedemnajstih profesorjev.
Pojavil v vsej resnosti, dostojan-
stvu, a vendar kot oče. Vse tri od-
like so se v teku leta tako vtisni-
le v nas, da je še dolgo potem, ko
smo zapustili šolske klopi in si je
v teku taboriščnega dušnega pa-
stirstva in kasneje v Argentini
pridobi! višje naslove, ostal za
nas „profesor“. In ni nam po-
pravljaj tega naziva.

Biti študent in biti profesor v
tistih okoliščinah je bilo nekaj
posebnega. Toliko bolj, ker je šlo
za zadnji letnik srednje šole in
zrelostni izpit.

Ni mogoče potegniti jasne črte
med stanovskim delom posamez-
nika in med njim-človekom. Ne-
gotovost položaja, odtrganost od
družine, pomanjkanje v marsičem
je imelo pri enih in drugih nuj-
no odmev tudi pri študiju in po-
učevanju. Če prištejemo pri štu-
dentu še nekatere neizbežne na-
ravne mladostne pojave, pač ra-
zumemo, da si je študent želel in
potreboval posebnih profesorjev.

Naša takratna gimnazija je i-

mela to veliko prednost, da je po-
leg ravnatelj Ivana Prijatelja —
do odhoda od doma ravnateljja
državnega učiteljišča v Ljubljani
— imela nekaj takih profesorjev.
Profesorjev z znanjem in srcem.

Med njimi je bil profesor Orehar.
Resen, temeljit in točen v svojem
poučevanju — obravnavali smo
krščansko osebnost — ni dopu-
ščal površnosti. Jasen v razlagi
nam je snov narekoval; v prvem
letu begunstva tudi nismo razpo-
lagali z drugimi pripomočki. Ka-
dar je potegnil iz svojega prsne-
ga žepa majhno beležnico in še
krajši svinčnik, smo vedeli, da
gre za spraševanje. Kljub štu-
dentovski topogledni prizadevno-
sti, njegovih ocen nikdar nismo
razumeli. Morda bi jih, če bi zna-
li nemško stenografijo, kot se je
čez leta izdal.

Čeprav je življenje v taborišču
v človeškem pogledu enačilo vse
taboriščnike v isto vrsto, smo ob
njem vedno čutili neko dostojan-
stvo. Bil nam je blizu, vendar z
razdaljo spoštovanja, ki je izha-
jala iz njegove osebe. Ne spom-
nim se, da bi bil kdaj deležen
našega ocenjevanja, kritik, kot
tudi ni nikdar dvignil glasu nad
nami. Čutili smo, da spoštuje vsa-
kega od nas in njegov svet.

In vendar smo imeli priliko,
da smo občutili tudi njegovo o-
četovstvo. Bogatila ga je izredno
široka obsežnost v razumevanju
bližnjega. Hitro je odkril študen-
tovo zadrego, v šolskem in tudi
privatnem oziru. Razumevanju je
drugovala pomoč. Takoj in na

neopazen način. S toplo, vzpodbujajočo besedo, čestokrat odločilno za mladega človeka. Nevsiljivo in z dobroto. Marsikateri korak je bil takrat storjen bolj naravnost; bodisi pri fantih bodisi pri dekletih. To je storila njegova očetovska skrb.

Spomin na njegovo profesorsko kariero v celoti ne vsebuje senzacionalnih anekdot, ki bi imele moč trenutnega osvajanja. Uresničuje se pa na njem, kar je na-

pisal Jegličev življenjepisec o pogojih za dobrega profesorja: Ljubil je svoj predmet in študenta.

Ko ob letu po njegovem odhodu poživljamo misel nanj, naj zažlebi med drugimi tudi ta njegova odlika. Odlika profesorja, ki mu je bilo poučevanje tako zelo pri srcu. Tudi v tem je uspel. Uspel, ker je ljubil delo in človeka.

Hvala, gospod profesor!

Marjana Batagelj

Dolžnost in ljubezen

Skoraj od vsega početka Srednješolskega tečaja sem imel priliko učiti skupaj s pokojnim msgr. A. Oreharjem. Tako sem lahko spoznal njegovo zavzetost za učence, za profesuro. Saj poznamo iz njegovega življenjepisa, da se je prvenstveno pripravljaj na katehetski poklic še v Ljubljani, a poznejši splet okoliščin ga je privedel na drugo, centralno mesto v slovenski skupnosti v Argentini. In največ ga poznamo od tu, njegova in njegovo delo.

A vseno sem mnenja, da je bil in ostal vedno njegov poklic — profesor verouka. In ne samo poklic, ampak tudi življenjska ljubezen. Kadar sem mu kot kolega v šali to omenil, ni nič odgovoril, le nasmehnil se je. In isto je storil, če sem mu dejal, da bo prej pustil vodstvo slovenske cerkvene skupnosti v Argentini kot pa pou-

čevanje. Vidno je bilo, da je mislil vsaj približno enako.

Sicer pa je njegovo poučevanje kazalo, da je z vsem srcem pri mladih učencih. Vedno se je dobro pripravil, metodologijo je imel v malem prstu, snov pa tudi, znal je obdržati zanimanje in duhovno prisotnost mladih, obenem jim je tudi posredoval snov, kot je bilo predvideno, pa tudi ob tem kako potrebno navodilo za aktualno življenje. Imel je nastop pravega profesorja, tako da je že s svojo pojavo in učenjem razorožil morebitne razgrajace; med njegovo uro je vladal mir, a to ni bil „mrtvaški mir“ sitnega profesorja, ampak urejeno poučevanje in tudi dvogovor med profesorjem in študenti. In to so dijaki cenili, radi so ga imeli, spoštovali so ga in njegova ura jim ni bila nadležna. Seveda jim je tudi preskrbel

za učbenike; najprej skupaj s p. Kukovico DJ, pozneje sam. Učbenike je smotrno in pedagoško razdelil po eno poglavje na vsako učno uro, na koncu jim dodal vprašanja; zahteval je tudi, da mu dijaki na ta vprašanja pismeno odgovore; tako da so vsi snov slišali najprej pri njegovi uri, nato jo morali prebrati, da so dobili odgovore, in končno te tudi napisati.

Zavedal pa se je pokojni monsignor, da verouk ni le šolski predmet kot npr. geografija, ampak da seže globlje in je bolj odvisen od dijakove notranjosti. To se je videlo tudi pri redovanju: normalno je vsak dijak, ki je vsaj približno zna! snov, dobil odlično; če je bolj ali manj jecljal in so tudi njegove naloge malo šepale, mu je dal 9; nezadostnega reda pa ni dal nikoli; če mu dijak ni prinesel naloga, je pač ostal neocenjen in odšel na izpit.

Pa tudi v profesorskem zboru smo ga imeli radi kot profesorja in pedagoga. Rad se je udeleževal pogovorov v profesorski sobi; posebno redno pa je prihajal na seje profesorskega zbora; kjer smo vedno pričakovali v kaki važni

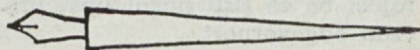
Popravek. V prejšnji številki DŽ je na str. 141 pod fotografijo profesorskega zbora Slovenskega srednješolskega tečaja ob obisku nadškofa šuštarja po pomoti izpadlo ime prof. Cvetke Schiffrer Pavlovčičeve (v 2. vrsti med Katico Cukjati in Mirjanko Voršič).

stvari njegovo tehtno besedo, s katero je kot izkušen in v prvih časih edini pedagog med nami predlagal ali potrdil rešitev problema. Sicer pa lahko še danes vidimo njegovo skrb za šolo, saj je od vsega početka Slovenska hiša imela pripravljene prostore za šolo in še danes služi prednji del stavbe izrecno v ta namen — in to zastoj!

Petindvajset let je poučeval na Srednješolskem tečaju, poznal je vse dijake, večkrat se je šalil, da je krstil celo njih starše; vedno je zvesto izpolnjeval svojo dolžnost — z ljubeznijo. In ko je končno uvidel, da mu telo ne da več, je konec leta žalostno povedal, da ne bo več učil verouka. Skušali smo ga prepričati, naj uči vsaj eno uro, ostale pa naj prepusti drugim katehetom; a ni se pustil omajati v svoji odločitvi; bilo mu je težko, a vedel je, da ne more več, in vedel je tudi, da bi tako trpela verska vzgoja dijakov. Bog mu pa je videl v srce in mu prihranil težo, da bi hodil v Slovensko hišo, ne da bi učil v tečaju: še pred pričetkom novega šolskega leta ga je poklical k sebi.

Tako je vse svoje duhovniško delo — iz Slovenije pa do smrti — posvetil dijakom, posvetil v njih vzgoji za pravega kristjana, pravega človeka in pravega Slovenca.

Tine Debeljak ml.

Nekje je luč

(Maj 1945)

En cel kos naroda, odrezan od temena do dna, se je vzdignil na pot umika proti planinam, preko planin. S temi tisoči, ki so krenili v nepoznan svet — drugačni rasti, drugačnemu zorenju naproti — in jih je zmagovalc videl lahko le v hrbet, so bili vsi stanovni: preživeli politični vodniki, škof s številno duhovščino, ljudje vseh izobrazbenih stopenj in poklicev — pravniki, šolniki, umetniki, študenti, kmetje in delavci z družinami, fantje in dekleta — na kolesih, peš, na vozovih.

Razen teh tisočev pa so se ko sivomodre lise strnjeno pomikali proti Karavankam in čeznje še drugi tisoči: domobranski bataljoni, ki jih je nevidno zasenčevala perut otožnega angela. S prevaro vrnjeni z Vetrinjskega polja bodo ti vojščaki, ti fantje in možje — Belokranjcev bo med njimi kakih dvesto — prej ko v treh mesecih drug za drugim pokonci prejeli strahotno obhajilo smrti iz zmagovalčeve roke ter omahnili v jame in brezna domovine. Njihovim ostrmelim svojcem bosta preostala samo jok in molitev; a zgodovinarji bodo čakali, kateri heroj si bo za tisti pokol upal prevzeti odgovornost.

Temelj, na katerem bo stala

nova hiša, je bil tako zacementiran.

Si je Fronta ob rojstvu želela takšno zmagoslavje?

Najbrž ne.

Toda kaj je mogla s skrajno nepopustljivostjo in oblastiželjnostjo svoje vodilne sile, komunistične stranke, z zastraševanjem, grožnjami, nasilji in umori doseči drugega kot vse domače nasprotnike nagnati v nehoten, za obče gledanje izdajalski položaj: v iskanje naravne pravice do osebnosti in občestvene samoobrambe na rodnih tleh pri osovraženem okupatorju, v neizbežno zunanje sodelovanje z njim — in jih potem, na sramotni oder postavljene, zapečatiti? Ali pa v njih vsaj nezaupljivost do sebe same zbuditi?

Tako je nekatere spravila s sveta, druge pa je spravila iz domovine ter jih primorala — razpršene po tujih deželah, pod drugimi zvezdami, v drugačnem podnebjju — pol življenjske moči porabiti za vživljanje v novo okolje in za učenje novih jezikov, prilagoditi imena in priimke tujim pisavam, stati v pozoru ob tujih himnah, žvečiti pelin domotožja, premagovati spomine na Evropo, brezmočno gledati, kako se že kri prvega roda meša s krvjo tujine, obenem pa vedeti: „Nismo se mogli: domovino je doletela nesreča, ki smo se je bali.“

Zdaj je Fronta z elito na čelu imela v svojih rokah tisto, na kar je štiri leta noč in dan mislila in za kar ji nobena žrtev ni bila prevelika: vso oblast.

Božanstvo Vsa oblast v imenu vse odgovornosti postavi na čelo institucij svoje najzvestejše. Oni vodijo vzgojne in kulturne zavode vseh stopenj ter usmerjajo tisk, radio, televizijo, gledališče. film. A poglobitna skrb velja najdragocenejšemu: dedičem slave, nadaljevalcem poti.

Njegovi zapovedi sta dve, dasi druga le prvo dopolnjuje: „Spoznavaj in uživaj ta svet! Ne glej drugam in drugače ko predse in vodoravno, saj zgoraj in onkraj ni nič!“

To zlato božanstvo podkupuje ali duši nasprotnike in nagraja slavilce. Zgradi si svetišča, kapelice in znamenja ter uvede praznike, svečenike in liturgijo po

svojem okusu, v svoje poveličarje, v kajenje svojemu imenu.

Uradni zgodovinarji vejo, kaj so dolžni: učiti resnico, ki je povolji božanstvu — in je lahko laž ali polresnica — a vsako drugo zamolčevati. Pa tudi varuhi zakona, po katerem se je podaniikom prepovedano „vznemirjati“, budno pazijo, da ne bi iz gladke sive gorske stene preopazno pogнали bledordeči nageljčki drugačnosti.

Kristjana, ki sta oblast še posebno pogosto imela v mislih — Tone Fapfar in Edvard Kocbek — nista bila med vojvodi, ki so na žrebcu zgodovine slovesno vjezdili v Ljubljano: opravljala sta vsak svojo službo v beograjskem zatišju. Nista torej užila sladkosti devetomajskega triumfa. Prvi je z mnogimi tovariši šel do kraja, sprejel je novo vero in stopil v novo cerkev. Drugi je osamljen izpil žolč poraza in ostal živa priča petletja, ko se je podoba prihodnosti spočela s pesmijo in sanjami ter končala s solzami srca.

Ako namreč dvajset do trideset tisoč bratov in sester enega najmanjših evropskih narodov iz odpora, protesta in straha pred osvoboditelji vse pusti in se umakne v tujino, a tisoči drugih, ki ne zmorejo ločitve ali so že v pasti, sklonijo hrbet in glavo ko pred neurjem, zagrne slavalok zmage senca in ostane na njem.

Senca pa spričuje, da je nekje luč.

(Iz knjige *Nekje je luč*)

In življenje teče naprej...

(Iz begunskega dnevnika)

22. aprila 1947

Preseda mi potikanje po gozdovih in duši me moreče ozračje v taborišču. Boli me gledati te obupno otožne obraze zaskrbljenih ljudi. Hrana je vsak dan slabša in vedno bolj pičla. Le zakaj bi brezkoristno zapravljali čas in se kot divja zver lačen vlačil po gozdovih, ko se na polju ponuja toliko dela? Čeprav nisem vajen kmetijskega dela, sem se danes udinjal za dninarja pri kmetu Tangererju v bližini taborišča doli ob Dravi. Pravzaprav si nismo neznanci. Moja žena v njegovi hiši večkrat šiva in gospodinja jo plača z živežem. Gospodar se je pravkar vrnil iz vojnega ujetništva. Grunt je nekoliko zanemaren in zelo rad me je sprejel. Poskusil bom, če in kako bo šlo. Danes, prvi dan, sem ves dan sadił krompir. Pa nisem sam. Z menoj je neki Dobrovčan Tone. Je kmet, zelo uren in pripraven ter prijazen in dober možakar. Vidim, da ga ima gospodar zelo rad. Na njivi je oral neki Ukrajinec, ki ga kličejo Iván. S konji lepo ravna in dobro orje. Izmenjala sva nekaj besed. Povedal mi je, da bo v kratkem odšel od tukaj.

26. aprila 1947

Teden je pri kraju. Mislim, da

sem hlapčevsko službo dobro prestal. Delo je sicer težko in naporno, je pa zanimivo in prijetnejše kot pa v tovarni ali na cesti. Hrana je zelo dobra, okusno pripravljena in močna. Jem, kolikor hočem in morem, zato tudi lahko delam. Tudi živini in konjem se polagoma privajam. Gospodar je pameten človek in nas ne priganja pri delu. Pa tudi ni treba, ker radi in pridno in skrbno delamo. Zvečer prihajam utrujen domov in dobro spim. Zelo se mi dopade kmečko delo in odkrito si moram priznati, da se med kravami in konji bolje počutim kakor med nekaterimi ljudmi v taborišču. Tudi čez dan pozabim na vse težave in nevšečnosti, ki me spremljajo v taborišču, in se čutim resnično svobodnega. Zvečer pa, ko se vračam z dela, prestopim ježe nad tangerskimi njivami in zagledam taborišče, me nekaj stisne pri srcu in zopet mi mora leže na dušo. Noč mi prežene skrbi. Delo bo v glavnem kmalu opravljeno in moral bom zopet v taborišče, ker bo gospodar za nekaj časa shajal z enim hlapcem.

1. maja 1947

„Erste Mai, wieder frei!“ Lani na ta dan sem skoraj kletel, ko sem bral ta napis. Letos ni dosti manjkalo, da bi bil v enakem položaju.

Danes imamo v taborišču vo-

litve taboriščnega odbora. Živa-
hno je. Volitve so svobodne. Se-
veda je ravnatelj taborišča raz-
glasil, da ne more kandidirati no-
ben taboriščnik, ki je bil pred
kratkim odpuščen iz kakršnekoli
taboriščne službe. To se po zvoč-
nikih, nameščenih po taborišču,
vsake toliko časa ponavlja. Le-
taki, lepaki, ustna propaganda,
laži, obrekovanja poedinih kandi-
datov, dobri dovtipi, pa tudi drzno
in nesramno laganje o poštenih
ljudeh. Sedaj se razodevajo misli
iz mnogih src! Boj je čisto stran-
karski: Špittal proti Lienzu. Pa
je že tudi med Špitalčani le še
majhna klika, ki vso to gonjo
proti Lienčanom še vedno in da-
nes z vso silo vodi. Postavlja se
po robu mnenju in mišljenju ve-
čine taboriščnikov, ki hočejo na
vodstvu imeti izkušene, delovne
in zveste ljudi. Izid volitev je po-
kazal, da so ljudje še pametni.

5. maja 1947

Druga obletnica našega begun-
stva. Navzlic vsemu trpljenju, po-
manjkanju, revščini in drugim
stoterim težavam sta naglo minili
2 leti. Ta čas nas je Bog čudovito
vodil in varoval, saj se niti ne
zavedamo, kakšnim nevarnostim
smo se bili izognili in kaj vse so
za našimi hrbti proti nam sple-
tali. Vsak dan moramo Boga za-
hvaljevati za uslišane prošnje,
prav zato, ker ne vemo, kaj vse
hudega je Bog od nas odvrnil.
Na skorajšnji povratek ni še no-
benih izgledov, čeprav se je v teh

dveh letih položaj temeljito spre-
menil. Kdo, razen nas, je takrat
mislil na tretjo vojno. Amerikan-
ci so bili zaverovani v Ruse, An-
gleži pijani od zmage, v njihovih
očeh smo bili sfanatizirani klero-
fašisti in kolaboracionisti. Našega
nasprotstva do komunizma niso
in niso mogli ali pa hoteli razu-
meti. Bili so prepričani, da je za-
hodna demokracija na zmagoslav-
nem pohodu in v petih letih bo
svet urejen. In danes? Amerikan-
ci so besni na Ruse, ker rinejo
vedno globlje v Evropo, „heroj
Tito“ je zanje navaden bandit,
zločinec, ki strelja ameriške le-
talce; ves svet je v veliki živčni
vojni, kj more vsak dan preiti v
tretjo vojno. Urno beži čas, z ne-
izprosno doslednostjo in naglico
se vrste politični dogodki. Tako
stalno živimo v strahu, da nas
dogodki utegnejo prehiteti. Le kaj
bo takrat z nami?

10. maja 1947

Propaganda za repatriacijo je vsak dan silnejša. Novi ravnatelj Novarino je čisto navaden in zraven še dokaj nespameten priganjač. Danes je prepovedal tiskanje „Taboriščnika“. Sklicuje se na odlok Unrinega glavnega stana in Vojaške uprave.

V bistvu pa je zadeva sledeča: dr. Bl. je izdal „Begunsko pismo“, ki je bilo poslano beguncem zunaj taborišča, šlo je tudi v inozemstvo. To pismo je poslal tudi majorju Sharpu. Prišlo pa je v neprave roke, ki so zato dvignile prah in tako je zadeva prišla na glavni stan UNRE in Vojaško upravo. Baje je v pismu tudi nekaj neresničnih trditev o UNRI. Preiskava od strani UNRE je dognala, da so vesti iz tukajšnjega taboriščnega življenja točne in tako izčrpne, da jih je mogel napisati le človek, ki je stalno v taborišču; papir „Begunskega pisma“ je isti kakor „Taboriščnika“ in tudi tisk je isti. Dr. Bl. je spet enkrat eno po svoje užagal in je dokaj huda.

29. maja 1947

Ponoči ob 23,45 smo imeli obisk angleške vojaške policije. Baraka je bila obkoljena. Legitimiralji so me in zaslišali, kje in kaj sem med vojsko delal, ali sem bil u-staš ali domobranski oficir. Seržant me je vprašal, če poznam Jožefa Novaka in če sem bil preje klerikalec. Bolj jasno ni mogel povedati, od kod je bila narejena ovadba. Nato so mene pustili in

odšli na Kremžarjevo stran, kjer so iskali gospoda, ki pa to noč slučajno ni spal doma. Saj so ob 5 popoldne tako očitno in glasno zahtevali sezname stanovalcev 1., 3., in 15. barake, da smo takoj vedeli, zakaj gre. To noč so iskali tudi Pavleta Masiča in Franceta Gruma.

1. junija 1947

Zopet enkrat „dan, ki ga je naredil Gospod“. Naši mladi imajo danes prvo sv. obhajilo. Tudi naš Francek je med temi srečniki. Zelo je vesel in srečen. Sinoči je bil pri sv. spovedi. Jokaje je prišel domov. Na vprašanje, zakaj joče, je dejal, da se pri spovedi ni kesal. Kesanje je molil, a kesal se ni. Nato smo ga tolažili in tudi potolažili. Danes pa je ves dan izredno dobre volje. Dogodek globoko doživlja.

8. junija 1947

Obiskal sem dekana Škerbca v Nussdorfu. Pri maši sem bil v Dölsachu. Z g. dekanom sva mnogo govorila tudi o bodočnosti. Mož ima svojske poglede na razvoj političnih dogodkov. Čas ima in mnogo bere, v časopisnih novicah in razmišljanjih je malokdo tako na tekočem kakor on. Prepričan je, da bomo v jeseni leta 1949 lahko vsi doma in da bodo takrat razmere popolnoma urejene. Predvideva strašno katastrofo — novo svetovno vojno, za katero je letos 20% možnosti, za drugo leto pa 100%. Ves zahod bo šel proti vse-

mu vzhodu. Vojska bo pomedla s komunizmom, a bo tudi spremenila obličje Evrope. Prišlo bo do Združenih evropskih držav. In čez 5 let bo obnovljeno nekdanje rimsko—nemško cesarstvo pod vodstvom mogočnega in modrega monarha.

16. junija 1947

Dr. Meršol me je naprosil, naj skličem sestanek vodilnih mož, da se pogovorimo o organizaciji in o dr. Vrečkotu. Soglasno prevladuje mnenje, da je v teh kritičnih časih, ko je nova vojska neizbežna, emigracija čez ocean edini izhod za nas. Prihajajo poročila, da komunisti nameravajo v Avstriji v jeseni izvršiti udar in se polastiti oblasti. Balkanska sovjetska federacija in Podonavska federacija — v kateri bo tudi Avstrija— bo v jeseni dejstvo. Proti nam so slovenski koroški komunisti začeli veliko gonjo, ki se bo verjetno stopnjevala. Tudi komunisti v taborišču so postali delovni in imajo sestanke, na ka-

terih se pogovarjajo, kako bodo tega in onega „osmodili!“ Včeraj so imeli sejo pri črnoborzijancu Tratniku. Trobec je izjavil svojim pajdašem, da bo Jugoslavija še nekaj časa mirno delala na repatriaciji. Če tako delo ne bo uspelo, bodo padle tudi glave in —če je potrebno— tudi take kot je Blatnikova. Čakajo nas torej še težki in neprijetni dnevi.

Dr. Vračko se je svojim sodelavcem zelo zameril. To pa zaradi svojega obiska pri Trobcu. Iz izjav sodelavcev vidim, da njihovega zaupanja več ne uživa in z njim nočejo več sodelovati.

Osebo mu ne zamerimo, ker vemo, da se nahaja v izredno težkem duševnem razpoloženju. Skrbi ga družina, ki je ostala doma. Družina ga vleče domov z vso silo in on bi rad od nas dobil potrjenje, da je to, kar zdaj dela, prav. Pa mož si bo nakopal nesrečo, če bo v tem stanju vztrajal naprej. To zadevo je treba prijateljsko in zelo obzirno z njim urediti.

Franc Pernišek

Papež napovedal Marijino leto in misijonsko encikliko

Na dan Novega leta, je Janez Pavel II. napovedal Marijino leto, ki bo trajalo od letošnjih binkošti (7. junija) do Marijinega vnebovzvetja 15. avgusta 1988.

25. 3. je izdal tudi posebno okrožnico o Mariji. Doslej je Janez Pavel II. objavil 5 enciklik: Človekov Odrešenik, Bogat v usmiljenju, Opravljajoč delo, Apostola Slovanov, Gospod, ki oživlja.

Redovnice matere Tereziji v Sloveniji

6. februarja sta bili v Ljubljani 2 redovnici družbe misijonark ljubezni matere Terezije. Z nadškofom sta se pogovarjali o vrsti vprašanj, ki zadevajo ustanovitev skupnosti v Ljubljani. Z nadškofom sta si ogledali hišo na Ježici, ki naj bi postala prvi samostan misijonark ljubezni v Sloveniji. Računajo, da bodo prišle prve 3 redovnice v Ljubljano konec maja.

Pogovor z gospo Francičevo

Draga gospa Karolina, znano nam je, da ste najstarejša Slovenka v Argentini. Kljub visoki starosti vas vidimo pogumno, samostojno, čilo, jasnih misli in spomina. Nam bi lahko kaj povedali iz svojega življenja?

Rodila sem se 24. oktobra 1893. leta na Dol. Brezovici pri Št. Jerneju na Dolenjskem. Dopolnila sem torej 93 let. Takrat še ni bilo avtomobilov, še manj letal.

Bili so lepi — mirni časi. Moj rod izhaja iz Hrvatske od grofov Kegljjević. Kako, kdaj in zakaj so se moji predniki naselili v prelepi Šentjernejski dolini, obkroženi z Gorjanci, mi ni znano.

Kot deklica sem hodila v osnovno šolo v Št. Jernej, pozneje v meščansko šolo v Šmihel. Na domačem odru sem igrala več iger, učila sem se za prodajalko in sem

bila v službi pri Barberovičevih v Novem mestu; pozneje sem šla za prodajalko v Gradec, kjer sem se izpopolnila v znanju nemščine.

Ko se je začela prva svetovna vojna, sem se vrnila domov in bila zaposlena v Št. Jerneju. Tako se je začelo gorje in žalost v rojstni hiši, ker je na fronti padel drugi brat Pepi, ki bi moral prevzeti domačijo. Vseh nas otrok je bilo pet.

Po vojni sem se poročila s pokojnim Ignacijem Frančičem, kupila posestvo in on se je bavil z lesno trgovino.

Imela sva tri otroke, pa je prišla druga svetovna vojna in so mi komunisti ubili sina študenta Ivčka, ostala sta še Lini in Nace, ki me sedaj spremlja na stara leta. Še vedno objokujem in žalujem za svojim otrokom in sem se oblekla v črno za vedno. Koliko solza in trpljenja, pa sekiranja od strani partizanov! Sam Bog ve za vse moje trpljenje, kako sem ostala živa, ne vem. Veliko molim in v tem je uteha. Verujem v združitev z mojimi dragimi, ker mi je umrl tudi mož, po več letih, ko sva z Nacetom prišla v Argentino. V tem okolju sem se še kar privadila, da le več ne srečujem krvnikov mojega ljubelega otroka in ostalih dobrih fantov in mož, ki so bili tako neusmiljeno pobiti.

Bog mi je naklonil visoko sta-

Majska deklaracija in škof dr. Anton B. Jeglič

Dne 30. maja letošnjega leta obhajamo 70—letnico majske deklaracije, to je tistega dogodka, ko je dr. Anton Korošec v dunajskem parlamentu v imenu Jugoslovanskega kluba prebral posebno izjavo, ki je dobila pozneje ime „majska deklaracija“. Ljudsko gibanje, ki je nastalo na podlagi te izjave, pa so imenovali „deklaracijsko gibanje“.

Vsebina majske deklaracije

V majske deklaraciji je bila postavljena zahteva po popolni spre-

rost kljub vsemu. Vedno sem živel normalno življenje — vse jedla in tudi popila kak kozarček dobrega cvička iz domačih vinogradov. Le kadila nisem nikoli.

Nisem pozabljena. Prijateljice moje hčerke me pridno obiskujejo, za kar sem jim hvaležna, ker moje so že vse v večnosti. Manjka mi ničesar, sin Nace živi z menoj in lepo skrbi zame, kot tudi hčerka Lini.

Z zaupanjem v Boga čakam, kdaj me pokliče iz te solzne doline — v srečno večnost, Duhovno me oskrbuje gospod dr. Jure Rode, ki me večkrat obišče.

Bog naj Vam dá še mnogo let zdravja in zadovoljstva!

Pogovarjala se je Rezi Marinšek

membu avstro-ogrske monarhije, ki je bila sestavljena iz dveh polovic: avstrijskega in ogrskega dela, ki sta bila vsaka samostojno državno telo in sta tvorili realno unijo. Obe državni telesi sta bili ustavni monarhiji s skupnim državnim poglavarjem: avstrijskim cesarjem, ki je bil obenem tudi ogrski kralj. **Majska deklaracija pa je zahtevala ustanovitev novega samostojnega državnega telesa na ozemlju, kjer so naseljeni Slovenci, Hrvati in Srbi v monarhiji, ki naj bo prosto vsakega na-**

rodnega gospodstva in zgrajeno na demokratičnem temelju.

To je bila bistvena vsebina majske deklaracije. Nastala je iz spoznanja, da se mora slovenski narod rešiti stalnega nemškega pritiska, raznarodovanja, preganjanja in gospodarskega izmozgavanja, da se mora rešiti neprestanega nemškega prodiranja v slovenske kraje z ustanavljanjem nemških šol, nastavljanjem nemških uradnikov, z ustanavljanjem nemške industrije, ki je izrabljala slovensko delovno silo, itd. Prva svetovna vojna je nudila zgodovinsko priložnost, da se Slovenci rešimo nemškega jarma, ki je grozil z uničenjem slovenskega naroda. Vodilni slovenski politiki so to priložnost izrabili in z majsko deklaracijo storili prvi korak, da se rešijo Nemcev.

S porazom avstro-ogrske mornarhije in Nemčije v prvi svetovni vojni so Slovenci zadihali svobodo. Žal pa niso te svobode bili deležni primorski, koroški in porabski Slovenci. Tudi so poznejši dogodki zagrenili to svobodo in prinesli mnogo razočaranj. Največje razočaranje pa smo Slovenci doživeli v drugi in ob koncu druge svetovne vojne, ko so demokratične zahodne sile izročile našo zemljo komunistom in izročile domobrnce partizanski vojski. Zato naš boj za svobodo in samostojnost slovenskega naroda še ni končan. Rojaki doma že krepko bijejo ta boj, mi v emigraciji pa jim moramo po vseh svojih močeh pomagati.

Deklaracijsko gibanje

Potem, ko je bila majska deklaracija prebrana v dunajskem parlamentu, je bilo potrebno, da to deklaracijo ljudstvo javno podpré. Pri tem delu pa je igral **odločilno vlogo škof, dr. Anton Bonaventura Jeglič**. Kaj je tedaj storil, je škof (že kot nadškof) sam zapisal v članku nekaj mesecev pred svojo smrtjo. Rokopis tega članka je imel dr. Jože Velikonje, katerega mati je nečakinja škofa dr. Jegliča, in je dal članek na razpolago Zborniku Svobodne Slovenije, kjer je bil ta članek objavljen leta 1957 v celoti. Mi želimo danes objaviti samo nekaj škofovih misli iz omenjenega članka v zvezi z deklaracijskim gibanjem.

Ni znano, kdo je škofa dr. Jegliča naprosil za ta članek, niti ni znano, ali je bil ta članek sploh kdaj natiskan pred objavo v Zborniku Svobodne Slovenije 1957.

Članek pa se v svojem prvem delu glasi takole:

„Nerad ustrezem Vaši želji, naj napišem svoje spomine na majniško deklaracijo. Moral bom le preveč o sebi govoriti, in pa na zaporednost onih dogodkov se več ne spominjam. Vendar, kar vem in kakor vem, naj po Vaši želji ob 20. obletnici sporočim javnosti, da se ne pozabi.

Ko so naši poslanci z majniško deklaracijo mogočno in odločno nastopili, sem bil jaz na kanonični vizitaciji. Meni se je zdela zelo pomenljiva in dalekosežna,

posebno zato, ker so se temelji avstrijske države vedno bolj majali in smo s strahom pričakovali časa, ko se bodo zružili. Kaj bo tedaj z nami Slovenci?

Ko sem se po opravljeni vizitaciji vrnil v Ljubljano, sem opazil neko napetost in pričakovanje. Toda zaradi politične nevarnosti se nikdo ni upal za deklaracijo javno ganiti. Premišljeval sem, kaj bi bilo treba storiti, pa tudi molil sem.

Ker je bila deklaracija vseslovenska zadeva, sem sklenil, da pozovem na posvetovanje voditelje vseh strank. Mislil sem na mogočen skupen korak za pomoč našim poslancem. Mojemu pozivu so se vsi nekako radi odzvali. Prišli so k meni dr. Tavčar, dr. Triller, zastopniki delavcev in drugi. Socialni demokratje se ni so odzvali.

Za zborovanje sem pripravil tekst v smislu deklaracije, ki naj bi ga vsi podpisali in ga je na mojo prošnjo sestavil dr. Aleš Ušeničnik. Na prvem sestanku smo se dogovorili o postopku. Voditelji so se hoteli še vsak s svojo stranko sporazumeti. Ker so bile stranke na korak pripravljene in ker niso mogli pridobiti še drugih slovenskih škofij, pa se je mudilo, sva z dr. Trillerjem določila dan, kdaj naj našo izjavo istočasno prineseta „Slovenec“ in „Slovenski narod“.

Tedaj je zelo zašumelo po Ljubljani in deželi. Posebno deželna vlada se je zganila, ker ji je bil naš korak skrajno neljub. Pisala

je na Dunaj ministrstvu za navodilo. kako naj bi zoper škofa nastopila. Pri ljudeh je pa bruhnil na dan zadržan pogum. Začela se je izredno navdušena agitacija za podpise, ki naj bi odobrili naš nastop.

Val navdušenja je prodril v zadnjo slovensko vas, prodril pa tudi čez meje naše Slovenije v Hrvaško, v Bosno in Hercegovino. Od povsod sem dobival pritrjevalna pisma, povsod so obetali, da se bodo nam Slovencem pridružili.

Doma pri nas je bila samo ena črna, neljuba točka. Voditelj Slovenske ljudske stranke dr. Šušteršič se ni ujemał z nami, bil nam je zelo protiven. Sicer je podpisal našo izjavo, pa le nerad in ker sem ga jaz nekako moralno prisilil.“ —

V svojem drugem delu članka je nato škof Jeglič popisal politične razmere doma po deklaraciji. Zadnji, tretji del članka pa je bil posvečen zedinjenju, o katerem pravi škof, da so rojstvo Jugoslavije z njim vred vsi pozdravili. Toda pozneje je prišlo razočaranje, ki ga je izrazil z besedami: „Ko bi bil na čelu naše države njen najhujši sovražnik, bi komaj mogel njo tako pogubno vladati.“

Rudolf Smersu

Nekaj o sektah in novih verskih skupinah

Priče smo, kako hitro narašča v Argentini — in seveda podobno tudi v drugih južnoameriških deželah — „misijonsko“ delovanje sekt in drugih religiozних gibanj in skupin. To dejstvo postavlja Cerkev pred velik pastoralen problem, kako zavarovati svoje vernike pred nevarnim vdiranjem sektarstva v njeno življenje. Zdi se, da je Južna Amerika predvsem plodno polje za najrazličnejše sekte in nova verska gibanja, ki prihajajo zlasti iz ZDA, Indije in drugih vzhodnih dežel. O tem vprašanju je uredništvo Duhovnega življenja stavilo nekaj vprašanj patru Kukovici SJ, ki je pred kratkim objavil knjižico o eni teh sekt pod naslovom „Testigos de Jehová“ (Jehove priče).

Kaj so sekte in nova verska gibanja, o katerih govori dokument apostolskega sedeža iz leta 1985, v katerem opozarja na nevarnost, ki jo za Cerkev predstavljajo?

Argentina je bila ves čas svoje zgodovine pretežno katoliška dežela. Če izvezamo razmeroma dosti veliko judovsko skupnost, se kakšnih 95% Argentinecev izjavlja za katoličane. Ali bolje povedano, se je izjavljalo, kajti danes je verjetno stanje že drugačno. Ni pa nobena skrivnost, da je velik del teh krščenih katoličanov bilo katoličanov le po krstnem listu,

praktičnih katoličanov je bilo vedno veliko manj. Danes se zmeraj bolj pogosto govori o versko in ideološko pluralistični Argentini. Eden od vzrokov za to je brez dvoma tudi vdor in intenzivno propagandno delovanje sekt in drugih verskih gibanj po 2. vatiškem koncilu.

Kaj je sekta? Na splošno se lahko reče, da je sekta organizirana skupina ljudi, ki so se ločili od katoliške Cerkve ali pa tudi od drugih velikih krščanskih Cerkvá, ker v važnih točkah niso več sprejeli celotnega krščanskega nauka in kot posledico tega zavrgli tudi cerkveno avtoriteto, posebej še papeža. Medtem ko pod „novimi verskimi gibanji“ mislimo predvsem na nekrščanske verske skupnosti in gibanja, ki izhajajo zlasti iz velikih vzhodnih ver, kot so budizem in brahmanizem.

Ali tudi protestantske, anglikanske in pravoslavne Cerkev smatramo za sekte?

Ne, te krščanske Cerkev za naše današnje pojmovanje niso sekte. To so zlasti tri omenjene velike krščanske cerkvene skupnosti ali Cerkev, ki so se v določenem zgodovinskem trenutku ločile od Rima: pravoslavna Cerkev v 11. stoletju, medtem ko sta pro-

testantska skupnost in anglikanska narodna Cerkev sad reformnega gibanja Lutra in še nekaterih drugih reformatorjev 16. stoletja. Pripadniki teh Cerkvá so za nas „ločeni bratje“, kot jih imenujemo po 2. vatikanskem koncilu. Nekatero od teh ločenih Cerkvá so ostale po nauku zelo blizu katoliški Cerkvi, medtem ko je razlika med protestantizmom in katolicizmom večja in globlja. Po zadnjem koncilu se Cerkev in te ločene Cerkve zelo prizadevajo za ponovno popolno združenje. To prizadevanje imenujemo ekumensko gibanje.

Kje imajo sekte svoj izvor?

Večina sekt ima svoj izvor v protestantski reformi. In sicer v Lutrovem nauku, da je Sveto pismo edini vir božjega razodetja in da Sveti Duh vsakega vernika pri njega branju razsvetljuje, da ga prav razume. Luter je zavrgel katoliški nauk, po katerem je Kristus ustanovil vidno in hierarhično Cerkev, kateri je dal vodstveno in učiteljsko oblast, da more neokrnjeno varovati, ohranjati in razlagati božje razodetje. Na podlagi tega protestantskega nauka so se začele porajati mnogoštevilne sekte, kajti kdor je mislil, da njegova dotedanja verska skupina ni pravilno razlagala kakšnega važnega mesta iz Sv. pisma, se je ločil od nje in ustavil s svojimi somišljeniki novo „cerkev“, po naše, sekto. Resnični vzrok nastajanja sekt je torej v tem protestantskem nauku. Pravoslavni

tega ne uče, zato med njimi praktično ni sekt. A medtem ko je glavčina protestantizma ostala pri nauku, ki ga je v bistvu določil Luter in njegovi neposredni nasledniki, so se sekte vedno bolj oddaljevale od skupnega nauka. Nekatero med njimi so šle tako daleč, da zanikajo tudi najbolj osnovne krščanske resnice, kot je nauk o božanstvu Kristusa, o sv. Trojici, o zakramentih in podobno. Zato teh sekt ne moremo niti več smatrati za krščanske sekte, temveč le še za verska gibanja. Med te prištevamo zlasti jehovce in mormone.

Katere skupine katoličanov so najbolj izpostavljene nevarnosti sekt?

Po dokumentu apostolskega sedeža se zdi, da so najbolj dovzetni za sekte in nekrščanske verske skupnosti mladi ljudje. Kolikor bolj se čutijo svobodne, nevezane na družinske in druge tradicije in čim manj jih je zajela v svoj krog in delavnost župnijska skupnost, tem lažje padejo v mrežo sekt. Pogosto je odločilno tudi, iz kakšnih družin takšni mladostniki izhajajo. Če so družine neustaljene, problematizirane ali pa celo popolnoma razdrte, bo sekta imela veliko lažje delo. Tudi pripadniki narodnih manjšin, ki nimajo veliko svojega lastnega kulturnega in verskega življenja, so lažje dovzetni za sekte. Misel, da so zlasti nižji sloji žrtev delovanja sekt, ne drži popolnoma. Sekte imajo lepe uspehe tudi pri mla-

dini srednjih in tudi višjih slojev. Zlasti univerze so se izkazale za zelo plodno polje za širjenje sekt in vzhodnih verskih gibanj.

Iz kakšnih nagibov se katoličani ali tudi drugi predvsem pridružujejo sektam?

Pri večini teh ljudi je nagib pravo versko iskanje in verski nemir. Versko brezbriznih tudi v sektah ni. Redno gre torej za ljudi, ki resno iščejo, kako zadostiti svojim verskim potrebam, pa tega niso našli v Cerkvi. Le redko gre, zlasti pri nižjih in preprostejših slojih, za ekonomske koristi ali pa za čisto navadno radovednost. Mnogi najdejo v sektah neko čustveno toplino in družinsko domačnost, ki je v svoji župniji niso našli. Drugi najdejo v njih svoje važno mesto: dá se jim kakšno misijonsko delo, zahteva se prisostvovanje pri bibličnih urah in podobnem in vse to preprostemu človeku ugaja, ker ima vtis, da nekaj velja in se ga upošteva. To je posebej važno poudariti v današnjem razosebljenem svetu, v katerem posameznik vedno manj velja.

Kaj more Cerkev storiti spričo tega vdora sekt v njene vrste?

Vsi se moramo zavedati, saj smo postavljeni pred resno in nujno nalogo. Najprej se moramo z vso odkritostjo vprašati, kaj je napačnega ali pomanjklivega v našem pastoralnem delu in priza-

devanju, da se ljudje odvrtaajo od resnice in iščeje v zmoti tega, kar niso našli pri nas. Ni jasno, kakšni so vzroki za uspehe sekt. vsaj v celoti ne. Eden od njih pa je brez dvoma velika verska nevednost, katero trpi velik del argentinskih katoličanov. Veliko se je v zadnjih letih storilo, da se temu odpomore, a gotovo še ne zadosti. Verska nevednost redno vodi do versko brezbriznega življenja. Drugi vzrok je brezversko in vedno hujše protiversko javno mnenje, ki ga ustvarjajo množična občilna sredstva. Brez dvoma je Cerkev na tem polju zamudila veliko in dragocenega časa. Manjši katoliški narodi kot je Argentina imajo svoje verske radio-oddajne postaje in svoje TV kanale, ki — čeprav niso ravno verskega značaja — pa vsaj vzgajajo ljudi k moralnim vrednotam. In končno, bodo morali laiki zmeraj bolj polno prevzemati mesto, ki katoliškemu laiku v Cerkvi in v svetu gre. Veliko se je v tem oziru spremenilo po 2. vatikanskem koncilu, vsi pa se zavedamo tudi, da smo šele na začetku poti.

Potrebno je veliko več laiškega apostolata in sicer osebnega in organiziranega. V tem so nam pripadniki sekt lahko zgled in pobuda. Ne gre, da posnemamo njih slepi fanatizem, pač pa njihovo versko zavzetost in misijonsko gorečnost. In naj zaključim z besedo Pija XII.: „Ni več čas za razpravljanje, temveč za delo.“

Jože Škerbec-Lojze Kukovica

Knjiga - to je svoboda

Nekaj let je tega, kar mi je življenjska izkušnja omogočila zapisati naslednje besede:

„Spočita mi je, priletniku, glava od usužnjenosti radiu in televiziji, ki sta me priklepala z vnaprej določenimi dnevi, urami in minutami oddaj. Kolikokrat sem na oddajo pozabil ali sta bili na programu dve enako zanimivi stvari ali je bil v hiši obisk ali sem imel nepreložljiv opravke! Ali pa je bil okoli mene nemir. Oddaja, ki sem jo zamudil — bodisi radijska bodisi televizijska — je bila zamujena za zmeraj, in bilo mi je žal. Včasih pa je bilo kar prav tako. Saj če premislimo, televizija tolikokrat na mrtvo nateza stvari, ker se mora po programu določeni čas pač porabiti. Ostalo pa je nekaj, kar ne more ubežati: knjiga s svojim trakom. Knjigi si ti sam gospodar. Tiho te čaka na polici s svojo vsebino. Odpreš jo in bereš, zapreš, odložiš, preiščiš, se vrneš k nji, kadar te je volja in želja. — Knjiga — to je svoboda.“

To spoznanje se vedno bolj utrjuje v meni. ko vidim, kako se množijo radijske in televizijske postaje ter zajemajo zmeraj več dnevnega in nočnega časa. Nihče se jim ni seveda dolžan odzivati, vendar naglica življenja bolj in bolj večja število njihovih spreje-

malcev ali „odjemalcev“. Čimprej in čimbolj na hitro kaj zvedeti! Toda kdaj zvedeti in kaj — to se pravi: kaj sporočiti, v kakšni obliki in v kakšni zvezi, o tem odloča gospodar postaje; največkrat je to država. Televizija se že dolgo rima z besedo telekracija („vlada od daleč“). Kdor ima v rokah radio in televizijo, je podoben pastirju neznansko številne ovčje črede, ki se pase po pašnikih, katere izbira on.

Res so tudi knjige dobre in slabe, vendar se med njimi laglje razgledujemo in laglje izbiramo. Dan za dnem prihajajo po vsem svetu nove na knjižni trg in se pridružujejo knjigam minulih stoletij, med katerimi je književna zgodovina že odbrala najboljše ter jim določila mesto in vrednost. Časopis ima bolj sprotno obveščevalno vlogo; ne beremo ga tako zbrano, čeprav tudi ne moremo mimo njega; predvsem pa hitro zastari. Knjiga je natisnjena na boljšem papirju, nastajala je dalje časa in jo je napisal en sam človek. Knjiga je preiščljena e-nota s svojim začetkom in koncem, namenjeno ji je daljše življenje.

Poročila od vsepovsod pravijo, da se število bralcev manjša. Pa da tudi njih kakovost. To je prinesla civilizacija naglice. Človek

hoče vse doseči, vse imeti, vse vedeti, vse užiti. Toda dan ima samo štiriindvajset ur in nič več! Moderni človek zmeraj manj ve, kaj je mir, tišina, počitek, osebna svoboda. Čas mu poteka na neprestanem lovu za dobrinami, pa kdaj tudi v pretiranem boju za obstanek. Časa za branje ni več. „Da bi zgubil cel teden za roman? Rajši ga zvem v enovečernem filmu!“

Rod, kateremu pripadam, je rasel in se vzgajal ob knjigi. Najprej je bila to otroška knjiga, v kateri je bil upodobljen vedno čudoviti in smiselni svet narave — mrtvi in živi svet, sredi katerega smo živeli, ga postopoma spoznavali in vzljubili za vse življenje. Za to imajo zaslugo predvsem pesniki in pisatelji, kadar in kolikor so imeli pred očmi otroke: Fran Levstik, Josip Stritar, Oton Zupančič, Ivan Cankar, Josip Vandot, pa Prežihov Voranc s svojimi „Solzicami“. To je šest zlatih imen v slovenski mladinski književnosti. Hrupnih, zatohlih velemest, kakršna poznamo danes, tedaj še ni bilo. Vedeli smo, kaj je hoja ure in ure dolgo po prosti naravi. In kaj vse smo tisti čas videli! Koliko je bilo smeha, čudenja in čiste sreče!

Današnji velemestni otroci, mladina le še v poletju lahko pridejo na deželo, kjer v čistem zraku in tišini preživijo nekaj tednov med griči in potoki, na travnikih in v gozdovih. Vrnejo se z neizbrisnimi spomini. Sanjajo o nepozabnih doživetjih, koprniyo po ži-

vih barvah proste narave. Samo knjiga jih tedaj lahko poteši: s svojim besedilom in s podobami.

Razen z radiom in s televizijo se mnogi ljudje dandanes raztresa-jo s potovanji. Imajo pač denarja in časa — in pa neznani svet hočejo spoznati neposredno. Jaz ne spadam mednje, kljub temu pa se ob njih ne čutim manjvreden. Meni približujejo široki svet knjige. Sam si jih izbiram med pisatelji in pisateljicami tujih dežel, ki so vsak po svoje v romanih, povestih in novelah mojstrsko in z ljubeznijo prikazali svojo domovino: njeno zunanje lice in njene ljudi. Nikamor mi ni treba, kar k meni prihajajo njihove knjige. Videl sem le košček Evrope, kjer sem zagledal luč sveta: Slovenijo, nekaj Jugoslavije in prav tako nekaj Avstrije, Nemčije in Italije. Ostali svet so mi razkrili veliki pripovedniki: Rusijo Čehov, Turgenjev, Dostojevski, Solženicin; Skandinavijo Hamsun in Selma Lagerlöf; Francijo Mauriac, Bernanos, Bazin... Pa kaj bi našteval sama gola imena! Pisatelji so me povedli na Angleško, v Španijo, v nemško govoreče dežele, v Afriko, na Kitajsko, v posamezne predele vseh treh Amerik in še bolj daleč.

Po knjigah prihaja ves svet k meni s svojimi svetlimi in temnimi stranmi. Odmeva v duši, brzda mi neurejene želje in visoke načrte — in utrjuje tisto veliko spoznanje, da je kot delo Stvarnikovo vreden vsega občudovanja in vse ljubezni, da pa človeku osta-

ja in bo do konca zgodovine ostal kraj preskušnje — poetično rečeno „solzna dolina“. Raja ni nikjer in ga nikdar ne bo. Vsakdo mora sprejeti in nositi svojo usodo tam, kjer živi.

Po naravi nagnjen k branju, v svojem dolgoletnem učiteljskem poklicu pa mu še posebej zavezan, sem za knjige porabil zares veliko časa. Hvala Bogu, ni bil zgubljen čas! Nasprotno: bile so prelepe, nepozabne ure. In take so

tudi še zdaj, ko moje telo po trudih in naporih dneva miruje, duh pa se sprehaja po minulih časih in daljnih krajih. Po knjigi se čutim povezan z vsem človeštvom. Po nji se mi je razodelo nemirno človeško srce, ki ga upokoji šele večnost. Rad bi, da jih gre kar največ tudi v današnjem mladem rodu po tej poti. Spoznali bojo tako kot jaz, da dobra knjiga človeku prinaša notranjo svobodo, sproščenost in mir.

Lojze Kozar

Premakljivi svečnik

23

Naslednjo nedeljo je župnik Zdravko po maši pridržal ljudi in jim predložil vprašanje, ki ga na seji niso rešili. Ljudje so šepetali drug z drugim, kimali, odkimavali, glasne besede pa ni povedal nihče. Župnik jih je nekaj časa spodbujal, naj povedo, kaj mislijo, pa je bilo zaman. Nazadnje se je oglasil neki možak in rekel, da je to župnikova stvar in naj sam odloči, kakor se mu zdi najbolj prav.

„Ravno zato sem vas prosil, da ostanite tukaj, da se o tem skupaj pogovorimo. Zemlja ni moja, veliko bolj je vaša kot moja, vse te stvari se ne tičejo samo mene, ampak vseh nas, zato naj vsak pove, kaj misli, da bi bilo najbolj prav.“

Nič. Odziva ni bilo.

„Potem pa poskusimo takole: Tisti, ki ste za to, da prodamo parcelo za turistični dom, vzdignite roko.“

Nekaj rok se je počasi dvigalo, pa so se takoj zopet skrile.

„Zdaj pa dvignite roko tisti, ki ste proti prodaji.“

Zopet se je dvignilo nekaj rok in se prav tako hitro zopet spustilo.

„Saj sem rekel, da mi o tem ne bomo odločali. Naj odloči župnik. Zato ga pa imamo.“

„Se bomo lahko vsaj na koga jezili, če ne bo kaj prav.“

Drug za drugim so zapustili cerkev.

Zdravko je bil poparjen zaradi takega izida. Da bi se vsaj odločili za ali proti! Oni pa lepo vso odgovornost preložijo nanj. Zato me imajo, pravijo. Če se bo pozneje izkazalo, da prodaja ni bila pametna? „Sodelovanje laikov, da! Samo kakšno!“

Pred cerkvijo je pred Zdravka stopila Jasna.

„Dober dan, gospod župnik!“
Obstala je pred njim s svojim nekdanjim prostodušnim nasmeškom, samo v očeh ji je igrala komaj opazna zadrega.

„Jasna, ti si! Nekaj let te že nisem videl. Kje hodiš?“

„Danes sem prišla od doma. S kolesom. Rada bi vas videla. Po tolikem času.“

„Nekoč si mi rekla ti, zakaj pa zdaj praviš vi?“

„Ah, to so bile najstniške muhe. Takrat smo mislile, da je to napredno. Sicer ste nas pa vi k temu navajali.“

„Sem bil tudi še nekoliko najstniški in sem mislil, da morajo vse razlike med menoj in mladimi pasti. Pojdiva v župnišče, čas bo za kosilo.“

„Ne bi vam bila rada v nadlego.“

„Saj nisi, Jasna. Narobe, zelo si dobrodošla. Posebno zdaj, ko se mi je referendum ponesrečil in me je toliko potrlo.“

Barica je Jasno lepo sprejela in kmalu so si bili domači med seboj kot nekoč. Ko je Barica odšla, se je Jasna začela izpovedovati.

„Malo da nisem umrla, ko ste takrat tako nenadoma odšli sem gor. Nekajkrat sem bila tukaj ob nedeljah, morala sem vas videti, toda vedno sem se skrila za druge, da me ne bi opazili. Zdaj vam to lahko povem, kjer je tista moja zaljubljenost mimo. Po dolgem času sem ozdravela. Potem sem si pa začela očitati, ali nisem tudi jaz kriva, da ste tako nenadoma odšli, in vest mi je rekla, da moram priti k vam in vas prositi, da mi odpustite.“

„Ni kaj odpuščati, Jasna. Tudi če bi samo zaradi tebe prišel sem gor, v ta kraj, o katerem nekateri mislijo, da je samotni in dolgočasen, pa ni, toliko je dela in opravil, — torej če bi me škof prestavil semkaj samo zaradi tvojih nekdanjih obiskov pri meni, bi bilo tudi prav. Pa ni šlo za to, ampak ta župnija je bila že dolgo prazna in sem rad šel sem. Zadovoljen in srečen sem tukaj in si niti najmanj ne želim drugam. Zato si glede tega ne delaj težav. Pred Bogom je bilo vse v redu, če pa so ljudje kaj šušljali, pa se je že zdavnaj pozabilo. Zdaj pa povej, kje si in kako ti gre?“

Jasna je začela izpovedovati.

Vseskozi odličnjakinja je zadnji razred pedagoške komaj izdelala. Vzeli so jo na piko, ker se je o njej govorilo, da hodi s kaplanom, še bolj pa zaradi tega, ker je vedno branila svoje krščansko prepričanje, včasih tudi takrat, ko ga ni nihče naravnost napadala.

Po končani šoli ni mogla dobiti zaposlitve. Njen predmet je bil matematika, toda branili so se je z izgovorom, da za ta predmet ne potrebujejo učne moči, čeprav je matematiko poučevala slavistka. Končno je dobila službo v bolj odročnem kraju, kjer so se učiteljice zelo hitro menjali, saj je bil kraj brez dobre trgovine, nobene mesnice ni bilo v bližini in težko je bilo dobiti kar koli, pa tudi avtobus je samo enkrat na dan pripeljal v vas in odpeljal.

Jasna si je kuhala sama, stanovala je v zasebni hiši. Imela je samo sobico, stranišče skupno z drugimi, kopalnice pa v stanovanju ni bilo. Potrpela je in se skušala znajti in privaditi. Poleg matematike je poučevala še vse drugo, saj je kar naprej morala nekoga nadomestovati.

Nihče na šoli ni hodil k maši, niti šolski sluga ne, zato je bilo nekaj izrednega in nenavadnega, ko je učiteljica Jasna v nedeljo sedla v klop pod korom.

V ponedeljek je Jasna čutila v šoli hlad okrog sebe. Nekatere kolegice so se ji izognile, da se ni bilo treba srečati z njo, na njen pozdrav ni nihče odzdravil. V velikem odmoru jo je poklical ravnatelj, mlad stremuški človek, ki

je zelo veliko dal nase.

„Nočem se vtikati v vaše osebne zadeve, tovarišica, toda moram vas posvariti pred posledicami.“

„Ko sem prišla, mi je bilo rečeno, da se tukaj vsi tikamo. Se je ta navada medtem že spremenila?“

„Se tikamo. Toda službeno se mi zdi primerneje, če vam rečem vi. Predvsem pa zaradi vašega vedenja, ki za prosvetno delavko nikakor ni primerno.“

„Ne vem, v čem bi se pregrešila glede vedenja. Morate mi natančneje povedati, česa nisem prav storila.“

„Včeraj ste bili v cerkvi. Vpričo otrok.“

„Bila sem. Je to prepovedano?“

„Ni izrečno prepovedano. Vsekakor pa je za učiteljico neprimerno.“

„Naša ustava, torej osnovni državni zakon, mi jamči, da sem glede vere svobodna.“

„Ta ugovor že davno poznam. To sklicevanje na ustavo. Toda ustava ni vse. Velja tudi zakon, ki v šoli ne dovoljuje nobene verske propagande.“

„Je v šoli tudi nisem opravljala.“

„Pa ste jo opravljali med otroki. To je isto.“

„Kako med otroki?“

„Otroci so vas videli, da ste v cerkvi, in to slabo vpliva nanje.“

„Mislite, da je vera res nekaj slabega? Vse slovenske rodove je vzgojila. Pomagala je, da smo obstali kot ljudstvo, kot narod.“

„Pomagala je, da smo postali

hlapčevski narod, narod, ki nima hrbtenice.“

„Temu vašemu mnenju se zelo čudim. Narod, ki se je za svobodo dvignil kakor en mož, naj ne bi imel hrbtenice?“

„Na čigav poziv pa se je dvignil?“

„Gotovo veste, da ne samo na poziv nevernih. In navsezadnje bi bil vsak poziv zaman, če tega ne bi bilo v ljudeh že prej. Kdo pa je naše ljudstvo stoletja vodil in vzgajal, da je ostalo slovensko?“

„To je preteklost. Zdaj so stvari drugačne.“

„Glede verske svobode niso drugačne. Vsak ima pravico, da po svoji veri tudi živi.“

„Vi pa kot prosvetna delavka imate dolžnost, da otroke vzgajate v marksistično-leninističnem duhu. Vaše obnašanje se s tem ne sklada, zato vas opominjam. Z versko svobodo to nima nič skupnega. Toda vi niste nastavljeni, da bi delali versko propagando.“

„Moje versko življenje je moja zasebna stvar, moja osebna pravica. Ne morete pa zahtevati od mene, da bi se na zunaj, recimo pred otroki, kazala, kakor da vere nimam, če sem verna. To bi bilo za vsakega človeka nečastno, hinavsko.“

„Vsem nam delate sramoto. Na šoli smo imeli doslej veliko učnih moči, in nikomur ni prišlo na pamet, da bi zahajal v cerkev. Pa še vpričo otrok. Končno, če že mislite, da morate, da boste prišli v pekel, če ne letate v cerkev, pojedite v cerkev kam drugam, kjer

našim otrokom ne boste na očeh in kjer nihče ne bo vedel, da ste prosvetna delavka.“

„Še vedno vas ne razumem. Zakaj naj se skrivam, če pa ne delam nič nečastnega in nič prepovedanega? Če mi pokažete zakon, po katerem je učiteljem prepovedano hoditi k maši, se ga bom držala. Toda vem, da takega zakona ni.“

„Saj sem vam že rekel, da zakon ni vse. Je tudi šolska disciplina. Navsezadnje bi morali upoštevati tudi mnenje našega šolskega kolektiva. Toda vi se poživigate na mnenje drugih, kakor kaže vaše vedenje.“

„Ne poživigam, spoštujem ga. Če drugi ne hodijo v cerkev, je to njihova stvar in jim tega prav nič ne zamerim. Zato pa želim, da drugi spoštujejo tudi moje nazor, čeprav so različni od njihovih, kar se tiče vere.“

„Ne morete meriti vsega z istim merilom. Zaostalost se ne more meriti z naprednostjo, zato ne moremo biti do obojega enako strpni.“

„Morda res ne. Toda vprašanje je, kaj je napredno ali naprednejše. Ali tisto, kar se samo za napredno razglaša? Mislim, da je napredno tisto, kar je povezano z večjim spoznanjem, z večjo polnostjo. Glejte, glede zunanjega recimo snovnega sveta imam jaz približno isto spoznanje kakor vi. Sprejemam vse, kar resnična znanost o svetu ve, pravim znanost, ne ideologija. Kot veren človek pa imam poleg tega najinega skup-

nega spoznanja še globlje spoznanje, ki mu pravimo versko spoznanje. Nočem seveda primerjati globine najinega materialnega znanja, toda z verskim spoznanjem imam eno razsežnost več. O tej razsežnosti neverni človek nima pojma, ker ga noče imeti. Včasih se kdo namerno omeji samo na materialno stvarnost, da mu duhovne ni treba spoznavati in doživljati.

Ko imate vernega človeka za nazadnjaškega, mu delate krivico, ker ga imate za omejenega, v resnici pa ni prav nič omejen, be-se-đa prav lepo izrazi smisel tega, kar hoče povedati, ni omejen pred neko drugačno stvarnostjo, ki pa je zunaj našega čutnega do-je-manja in ki jo odkrijemo s pomočjo milosti s svojim srcem na podlagi razuma. Če nekdo odkrije novo zvezdo, nov svet, ni omejen zato, ker njegov bližnji o tem svetu nima pojma, ker ga ni raziskoval in se mu že raziskovanje nečesa takega zdi nesmiselno.“

„To je nekaj drugega. Preskočili ste v drugo področje, zato primera ne velja. Tvarni svet je vendar nekaj resničnega, prijemljivega, vaš duhovni svet pa je nesmiselna mistika, gola domišljija, prazna senca in ničeva tolažba.“

„Tudi tvarni svet ni tako prijemljiv, kakor se zdi. Osnovna vprašanja o svetlobi, snovi in tisoč drugih stvarih so ostala nerazložena in jim znanost najbrž nikoli ne bo prišla do kraja. Glede vere pa sva zopet tam. Svet vere je prazna senca za nevernega, ker

mu manjka poseben notranji čut, s katerim bi ta svet spoznal. Kakor človek brez posluha ne more dojemati lepote simfonije in so zanj vsi mnogoteri zvoki bolj ali manj enaki ter mu nič ne povedo, tako je človek brez vere glede tega notranjega sveta okrnjen. Manjka mu verski čut. Ne dela pa prav, ko ima verne zaradi njihove vere za manjvredne, ker doživljajo nekaj, o čemer on ne more imeti nobene izkušnje.

Toda nikar ne mislite, da se zaradi tega, ker imam vero, vi je pa morda nimate, povzdigujem nad vami. Niti najmanj. Kljub moji veri ste morda vi pred Bogom mnogo več vredni od mene. Zato bi bilo nespametno in z vero nezdružljivo, če bi verni neverne obsojali ali jih imeli za slabe ali manjvredne.“

„Veliko govorite o verski izkušnji, toda verske izkušnje ni, saj svet vere ni prijemljiv.“

„Kljub temu ima vsak vernik svojo versko izkušnjo, neko notranjo razvidnost, ki ni pridobljena samo z razumom, temveč je prejeta. To je milost, brez katere nihče ne more verovati. Vera namreč niso naše predstave o večnostnih stvareh, kajti vse naše predstave o nadnaravnih stvareh so napačne. Imamo jih, saj si jih pridobimo že v otroški dobi, toda ne motijo nas, ker vemo, da stvari v onstranosti gotovo niso takšne, kakor si jih slika naša domišljija.“

„Zašla sva v teološko razpravljanje, jaz pa sem vas hotel samo

posvariti, da se raje izognite posledicam in se ne razkazujte v cerkvi.“

„Razumem vas. Vi morda mislite, da je vera tisti strah, ki so nam ga nagnali v srce, ko so nam grozili s peklom. Zdaj letamo v cerkev, ker se bojimo večnega pogubljenja. Res je, tudi tega se bojimo. Toda verni smo iz čisto drugega vzroka. Verni smo zato, ker doslej milosti vere nismo zapravili, ker je vera naš jaz, naše bistvo, naša sreča, naša radost.“

„V čem neki je tu radost, to mi povejte! To moraš, tega ne smeš, same zapovedi in prepovedi, samo utesnjevanje, brez svoje Tistne volje, vse samo po predpisih. Pravo notranje suženjstvo.“

„V tem smo pa vsi enaki. Tudi za vas velja: ne ubijaj, ne kradi, ne laži, ne goljufaj, ne spelji komu žene. Razlika je samo ta, da vernik dela to iz ljubezni, nevernik pa zaradi svoje vesti, pod nekim notranjim moraš, ali pa v najslabšem primeru samo zato, da ostane pred družbo čist. Kar delamo, ker moramo, nas bremeni. Kar pa delamo iz ljubezni, nam ni več v breme, temveč v radost. Zato ne govorimo o notranjem suženjstvu, ampak o notranji sproščenosti, ker vemo, zakaj moramo zapovedi držati. Bog jih ni dal zaradi sebe, ampak zaradi nas, da bi nam bilo dobro in da bi medsebojni odnosi med ljudmi bili lepi in urejeni.“

„Saj ne govorim o teh osnovah življenja, ki so vsem skupne, ampak o teh vaših drobnih predpi-

sih, da moraš kar naprej moliti, da ne zamudiš in ne opustiš nobene maše, same take nesmiselne zunanosti, to vas usužnjuje.“

„Z ljubljeno osebo ni nikoli preveč pogovora, tako tudi molitve ni nikoli preveč, saj je pogovor z ljubečim Bogom. Kar se pa tiče maše, pa je takole: ves teden se obračamo navzven, raztresa nas tisoč stvari, kakor da se naše bistvo razhaja na vse strani. V nedeljo se skušamo zbrati, ponotranjiti, najti sebe, se napolniti z božjo ljubeznijo, kakor se akumulator mora od časa do časa napolniti, da more zopet v redu delovati. Če mašo takó vzamemo, nam preneha biti nadležni predpis, ampak nam postane živa in žgoča potreba. Brez maše naše krščansko življenje nujno peša. Vi pa hočete, naj jo opustim, ker nekemu ne ugaja, da hčim v cerkev.“

„Moralo jo boste opustiti, če boste hoteli ostati v tej službi. Vsaj tukaj, otrokom na očeh.“

„Gotovo so otroci tudi prej hodili k maši, preden sem jaz prišla sem. Nisem jih torej jaz pohujšala, Tudi če jaz ne bi hodila k maši, mislite, da bi otroci nehali hoditi? Saj pravite, da prej nihče izmed vas ni hodil v cerkev, ste torej s tem koga od maše odvrnili? Priznati morate, da ne. Kakšen smisel pa ima potem meniti braniti hoditi v cerkev, če to tako in tako na nikogar ne vpliva?“

„Pa še kako vpliva. Kako naj učinkovito govorimo otrokom, kako je bila Cerkev včasih zaostala

in krivična, če kljub temu otroci vidijo svojo učiteljico v cerkvi. S svojim obnašanjem zanikate zgodovino.“

„Zanikam in delam prav. V naših učbenikih je samo pol resnice, govorijo samo o napakah Cerkve, zamolčijo pa vse, kar je krščanstvo dobrega storilo od prvega oznanila o enakosti vseh ljudi, ki ga je oznanjal Jezus, pa do skrbi za bolnike, reveže, sirote, pa vso umetnost stavbarstva, glasbe, literature, slikarstva in kiparstva. Kaj pa hodimo danes gledat po svetu, če ne cerkve.“

„Da, da, toda vse to na račun izmозgavanja revežev, tlačanov, brezpravnega človeka.“

„Na čigav račun pa danes gradimo, tovariš? Ali ne prav tako na račun delovnega človeka? Saj on dela, on ustvarja dobiček, mi vsi smo samo porabniki tega dela, ves prosvetni in birokratski kader, vsi živimo od žuljev delavcev, pa se zaradi tega nihče ne vznemirja.“

„Tovarišica, predaleč greste. Če že tako mislite, obdržite take misli zase. Pametneje bo.“

„Sem morda rekla, da to ni prav? Rekla sem samo, da tako je. In tega ne more nihče na svetu tajiti, pa naj se še tako prevratniško sliši. Tako je in morda je tako tudi prav, saj sicer ne bi prišli nikamor naprej. Gre samo za to, zakaj zameriti preteklosti, kar tudi danes ne more biti drugače.“

„Vi torej mislite, da je bilo v preteklosti vse prav, ker je pač

Cerkev vodila javno življenje, že zato.“

„Niti najmanj ne mislim, da je bilo vse prav. Mislim samo to, da tudi zdaj ni in nikoli ne bo. Človeštvo se bo vedno z muko prebijalo skozi čas, padalo iz ene zmote in krivice v drugo, vendar se počasi dviga više in više, ker je v ozadju vsega Nekdo, ki ima vse niti v rokah. Ki sicer pusti človeku svobodo, tudi kadar slabo ravna ta svet, potem ga pa ta večni Urejevalec zopet potegne v pravo smer, da se vedno bolj bliža svoji dovršenosti.“

„Mislite, da za sedanji svet to ne velja, da zdaj gre samo vse navzdol, ker se uveljavlja brezboštvo?“

„Tudi sedanje vlade, naj bodo kakršne koli, so v božjih rokah. Tudi neveren človek lahko naredi veliko dobrega, lahko daje pravične zakone, ki se jih je treba držati, ker so vsem v korist. In dolžni smo ubogati vse odredbe in predpise, če niso v navzkrižju z našo vestjo. Če bi kdaj nasprotovali naši vesti, smo se jim dolžni upreti. Toda takih predpisov pri nas ne poznam. Morda jih poznate vi?“

„Vi ste trd oreh. Toda razumem vas, saj ste imeli veliko stikov z duhovniki.“

„Odkod pa vi to veste?“

„Svet je majhen. Posebno naš slovenski. Vse se zve.“

„Imela sem, da. In mi ni žal. V mnogih pogovorih z njimi so se moji nazori, verski namreč, zbitri.“

„Pa ni bilo nekoliko preveč teh stikov? Nekdo je menda moral zaradi vas proč.“

„Ne zaradi mene, vsaj ne samo zaradi mene.“

„Vidite, tudi to vas bremeni. Če otroci zvedo, da je njihova učiteljica hodila s kaplanom, boste izgubili ves ugled pri njih. Preteklosti ni mogoče izbrisati, zato si ne delajte še večjih težav s temi mašami. Zaklepetala sva se, jaz moram iti.“

Zdravko je poslušal, da mu je Jasna povedala svoje težave do konca.

„Kaj pa potem? Si se prestrašila kakor toliko drugih in si prenehala hoditi v cerkev?“

„Niti najmanj. Hodila sem k maši še naprej. Nihče na šoli ni tega več omenjal, toda čutila sem, kako sem odveč. Kmalu po tem nobena kolegica ni hotela spreje-

ti nobene usluge od mene. Ko je bilo treba katero nadomestovati, sem se ponudila, toda rekle so, da bodo potem že rajši same opravile, alj pa so rekle, da ne uregnem, ker bi sicer v cerkev zamudila.“

„Ti je bilo zelo mučno?“

„Bilo, seveda. Samo dve kolegici izmed dvanajstčlanskega učiteljskega zbora sta se tu in tam potegnili zame, toda to je bilo samo še hujše, kajti ravnatelj mi je očital, da sem kriva razdora na šoli.“

„Vsi smo držali skupaj,“ je rekel. „Dokler vas ni bilo na naši šoli, smo bili kakor eno srce. Zdaj pa se krha. Vi vnašate nemir med nas in kmalu bo na šoli toliko skupin, kolikor nas je.“

Zaman sem ugovarjala, da tega nisem kriva, da želim biti dobra z vsemi, toda takrat že niti do besede nisem mogla.

Duhovniški jubileji leta 1987

Koprška škofija: biseromašnik: Alojzij Gubič, Portorož; zlatomašniki: Alojz Kocjančič, Klanec; Herme-negild Srebrnič, Nova Gorica; msgr. Vladimir Šircelj, Matenja vas.

Ljubljanska nadškofija: bisero-mašnik: Franc Mozetič, Ljubljana; zlatomašniki: dr. Ludovik Bartelj, Dole pri Litiji; dr. Stanislav Lenič, pomožni škof in generalni vikar; msgr. Janez Mohar, Čile; Jože Peče, Primskovo na Dolenjskem; Jože Pirc, ZDA; Jože Snoj, ZDA; Franc Štempihar, Velike Poljane.

Mariborska škofija: železnomašnika: Ciril Podržaj, Ljubljana; Mat-tija Zdravec, Sv. Andraž v Sloven-

skih goricah; biseromašnik: Franc Horvat, ZDA; zlatomašniki: dr. Vin-ko Frangež, Maribor; Viljem Jevšnikar, Ruše; Rado Janež, Sv. Jurij ob Ščavnici; Jaroslav Kotnik, Ravne na Koroškem; Alojzij Kovačič, Sv. Tomaž pri Ormožu; Martin Stefancio-sa, Črneče.

Redovni duhovniki: biseromašnik: Karel Dijak, frančiškan, Kamnik; zlatomašniki: Atanazij Kocjančič, Koper; Pelagij Majhenič, frančiškan, ZDA; Andrej Sveté, frančiškan, ZDA; Wolfgang Kogler, kartuzijan, Pleter-je; Jože Časl, lazarist, Kanada; Ja-kob Žalar, salezijanec, Nikšič; Igna-cij Klasinc, trapist, Sv. Marko niže Ptuja; Kanizij Kompare, trapist, Prihova.

Duh Velikih jezer

Č e t r t o n a d a l j e v a n j e

Nastopajoči:

Friderik Baraga, misijonar

Trgovec z žganjem (stvaren, surov glas)

Antonija vdova Höffern, Baragova sestra

Franc Pirc, misijonar (isker, prisrčen, očakovski glas)

Prvi Indijanec

Drugi Indijanec (divji pijani glasovi)

Tretji Indijanec

Prvi in drugi prizor se dogaja pri Veliki reki, tretji, četrti, peti in šesti pa v La Pointu.

IV

Čému poje Niagara? Življenju ali smrti svojih sinov?

O, indijanski pragozd, ki si nekoč na pomlad deviško žuborel od javorovih sokov! In ki si se potem nastlal s škrlatnimi plašči, da poletje ni imelo stopiti drugam kakor na jagode. In tvoj jesenski brokat, indijanski pragozd, prešit s soncem, zahajajočim nad griči Minnesote! In tvoji snegovi nad milijoni debel, s tisoči milj ledenih tišin, sredi katerih izgubljeni volk zatuli svoj nočni TU SEM!

Kje je zdaj vonj po jutru stvarjenja v tebi?

Nov, v bleščečem okovju, izzivalno se je sredi tvoje jase ušotoril sod: sod, nalit z galoni smrti.

Sinovi pragozda, dajte mi krzna svojih kožuharjev, jaz pa vam bom izcejal svojo smrt.

Čému poje Niagara?

Vigvamom, ki so plegli okrog soda, mrtvi od pijanosti?

Moškim, ki z razžganimi živci gredo drug na drugega z noži?

Ženskam, ki si ponorele z zobmi trgajo nosove?

Evropska smrt curlja v pragozd.

Galon za galonom, dan za dnem, dokler sam pragozd ne ponori in začnejo jurišati drug na drugega javori.

Z bliskanjem mongoloidnih pogledov, s kletvijo zastrupljevalki mačehi Evropi.

Sinovi pragozda, vstanite.

Založite svoje koničaste šotore, vkrcajte se na svoje čolne iz lubja in prepeljite se v kameno dobo.

Nazaj v kameno dobo.

Le čému poje zdaj Niagara?

P r v i p r i z o r

- Trgovec (vpije):** Božja vodica! Takšna, da ti zapoje kri! Pet centov cenejša!
- Baraga:** Ste vi trgovci, gospod? Lastnik tegale sodčka?
- Trgovec:** Dokler se ne izprazne! Potem ga lahko odstopim vam.
- Baraga:** Hvala. Ne ukvarjam se s sodi. Sem misijonar.
- Trgovec:** Vem. Pri Krivem drevesu ste bili. Kaj vas je prineslo sem dol k Veliki reki?
- Baraga:** Že pokojni škof Fenwick je želel, da pridem sem, sedanji pa mi je to ukazal.
- Trgovec:** Tu ne bo kaj bere za vas. Protestanti so kot sršeni.
- Baraga:** Kaj protestanti. Žganjetržci. Vi!
- Trgovec:** Jaz jemljem kože in dajem v zameno žganje: to je vse!
- Baraga:** Ali vas ne pretrese, da je vsa vas neprestano pijana?
- Trgovec:** Zaradi mene si cucki lahko izlijejo žganje za plot. Njihova stvar, če ga rajši pijejo.
- Baraga:** Prosim vas: v pijanosti gredo moški drug na drugega z noži, ženske pa si z zobmi tržejo nosove in prste! Uničujete jih s to satansko pijačo! Zraven pa jim prigovarjate, naj ne poslušajo misijonarja —
- Trgovec:** Kaj pa jih misijonar nagovarja, naj pustijo lov: seveda, da bi mi bili potem ob naš zaslužek!
- Baraga:** Ta ubogi narod se ne bo rešil drugače, kakor če se bo oprijel zemlje.
- Trgovec:** Jaz nisem prišel čez Atlantik koga reševat!
- Baraga:** Pač pa pogubljat. In sicer najprej sebe.
- Trgovec (jezno):** Kaj?
- Baraga:** Svojo lastno dušo prodajate satanu.
- Trgovec:** Kaj pa se vtikaš v stvari, ki te ne brigajo, far hudičev?
- Baraga:** Pred Bogom boste odgovarjali!
- Trgovec:** Kdo pa jih silí, naj ga žrejo? Samo to glej, črnih, da ne boš še naprej gobca otresal!
- Baraga:** Za njihove in za svoje duše boste odgovarjali!
- Trgovec:** Čakaj, hudič, še z večjim sodom pridem, po 25 centov bom prodajal galon, nalašč! Ti pa kar pazi se...

D r u g i p r i z o r

(Glasbeni prehod, nato pijanski hrup)

- Prvi glas:** Naprej, otavski jastrebi! Dajmo posvetit črnuhu! Iz kože dajmo smrduha, ki bi nas rad napajal z Michiganskim jezerom!
- Drugi glas:** Kje je koča?
- Tretji glas:** Prižgi baklo, da bomo kaj videli v tej hudičevi temi!
- Prvi glas:** Na, z glavo sem treščil v vogal kočé! Naj se dotipam do vrat. Hej, Črna suknja, odpri!
- Drugi glas:** Odprl ti bo pezdilivec! V vrata se zaleti, pa je!

Tretji glas: Vzgalice sem stresel prekleto!

Prvi glas: Kje pa so vrata?

Drugi glas: Pijan si ko sod, pa bi vrata našel v tej temi?

Tretji glas: Črna suknja, če sam odpreš, ti samo nos odrežemo! Nič drugega!

Prvi glas: Pa če moža ni doma?

Drugi glas: Vsi skupaj se zaletimo v steno, pa je, jastrebi!

Tretji glas: To so bruna, to ni lubje, kaj pa mislite, svinje pijane.

Prvi glas: Še zaletavati se ne moreš prav, če si poln žganja.

Drugi glas: Z butico sem treščil nekam, hudič!

Tretji glas: Tu pa je eden že zysmrčal.

Prvi glas: Poberimo se, jastrebi.

Drugi glas: In kaj bodo rekli oni tam, če ne potolčemo smrduha?

Tretji glas: Trgovci? Sami naj si pridejo razbijat svoje bele buče ob ta bruna!

Prvi glas: Čakaj, dotipal sem kljuko —

Drugi glas: Kakšno kljuko, pijandura! To je zidarska žlica, zataknje-na med tramoma.

(Glasbeni premor)

Baraga: O, spet tišina. Dobra tišina noči. Tišina dreves in zvezd. Po štirih urah pekla. Niso mogli vdreti. Preveč so bili pijani. Hvala Ti, Gospod. Preklečal sem tiste štiri ure, ko je zunaj divjal vihar krvi in žganja. In Ti si me uslišal, Gospod. Zato imej mojo zaobljubo: sin blažene vinorodne Dolenjske svoje žive dni ne okusim več sadu vinske trte. Kakor si rekel Ti, Gospod, na poslovilni večerji s svojimi učenci: „Ne bom ga več pil, dokler ga ne bom pil novega v božjem kraljestvu.“

T r e t j i p r i z o r

(Tiktakanje ure)

Antonija: Bi lahko odmaknil za tretjino mize to otavščino, Friderik —

Baraga: To ni otavščina, Antonija.

Antonija: — da si zlikam nekaj cot.

Baraga: — ampak očipvejščina: različna, čeprav podobna jezika.

Antonija: Pomisli, bratec moj slovensko-indijanski: en mesec je že minil, kar sem padla v tale tvoj La Pointe.

Baraga: Povej, Antonija: si razočarana?

Antonija: Prišla sem brez iluzij.

Baraga: A ko sem te videl v Parizu hiteti od ene operne predstave do druge —

Antonija: To ti je bil hec takrat! Ti greš v Slovenijo, jaz v Ameriko, pa cel mesec ne veva drug za drugega, v tistem babilonskem Parizu!

Baraga: Glavno, da sva se potem le našla. Ampak. Kaj sem hotel

reči: da sem se takrat spraševal, ali ga nisem polomil, ko sem te zvabil v misijone.

Antonija: Navsezadnje sem prva prišla na to misel. Pa tudi če bi me bil ti zvabil! Kaj pa, ko si zvabil onega gorenjskega fajmoštra, ki je odlomastil čez lužo s petdesetimi leti na grbi?

Baraga: Misliš gospoda Pirca iz Podbrezij? Ko bi videla, kakšne čudovite uspehe ima med Otavani!

Antonija: Zmeniti se morava, kam z vsemi tistimi jabolčnimi sadikami, s katerimi naju je zagrnil!

Baraga: Posaditi jih bo treba tako ali drugače, Antonija.

Antonija: Pa bi rogač lahko vedel, koliko si ti udarjen na kmetovanje.

Baraga: Je pač rojen sadjerejec. Ko bi videla njegovo veselje, ko sem mu prinesel semenja z Gorenjskega! V Saultu je zasadil kar tri vzorne zelenjadne vrtove.

Antonija: Midva pa ne bova v tem pustem La Pointu niti enega nevezornega.

Baraga: Ali nisva sklenila, Antonija, da bova začela na tej moji novi misijonski postojanki malo kmetovati? Končno imam dva vola, dve kravi, nekaj kokoši...

Antonija: Pa še mačko zraven.

Baraga: Bog pomagaj, če ne zmoreva več.

Antonija: Stvar je v tem: prvič, da ti, Friderik, nisi ustvarjen za kmetovanje, ampak za nebesovanje; drugič, da na mrtvo razdajaš Indijancem in Polindijancem, potrebnim, manj potrebnim in nepotrebnim! Lani si se vrnil iz Evrope s čedno vsoto: oblagali so te od Ljubljane do Dunaja. No, koliko ti je še ostalo od tistih 6000 ali koliko že goldinarjev? Koliko?

Baraga: Kaj stane samo prezidava cerkve, Antonija, pa potrebe misijona...

Antonija: A potem se nikanar ne čudi, če te hlapci zapuščajo.

Baraga: Za sabo imam še kaj hujšega, Antonija. Ko sem se pred tremi leti izkrcal na tem otoku, veš, koliko sem imel v žepu? Tri dolarje!

Antonija: Pa tisti tvoj škof, ki tam v Detroitu prestreza nakazila na tvoje ime, namesto da bi ti še pomagal!

Baraga: Ne bodi krivična, Antonija. Cincinnatska škofija je bila razdeljena in gospod škof Resé mora zgraditi v Detroitu škofijske objekte. Ti ga mnogo stanejo.

Antonija: Pijača pa tudi nekaj stane tega naslednika apostolov. **(Oknica zaloputne v vetru)** Kaj pa je to?

Baraga: Nočni dih njegovega veličanstva Gornjega jezera.

Antonija: Ni mu konca, ko se voziš po njem.

Baraga: Toliko ga je kot Jadranskega morja: pač največja sladkovodna udrtina na svetu. In La Pointe je na enem izmed njegovih otokov.

Antonija: La Pointe, ta izraz mi ni všeč. Magdalenski otok pa. Diši

po evangeliju.

Baraga: Ni še lepši izraz za otočje? Apostolski otoki? Odkrivateelj jih je imenoval tako, ker je mislil, da jih je dvanajst.

Antonija: Rada bi na jesen videla ptice, ki letijo čeznje.

Baraga: Jate in jate, dol proti Mississipiju. Proti mojim Otavanom.

Antonija: Zakaj si pravzaprav pustil tiste Otavane?

Baraga: Vleklo me je med še čiste pogane, ki niso še ničesar slišali o odrešenju.

Antonija: Koliko pa je teh Očipvejcev?

Baraga: Okoli dvajset tisoč.

Antonija: In tisto pisanje je za te sitneže?

Baraga: Nedeljski listi in evangelijski pa še kaj. (**Spet udarec oknice**)

Antonija: Veš kaj, Friderik?

Baraga: Kaj, Antonija?

Antonija: Če pomislim na to ogromno jezero naokrog in na noč nad njim in na to očipvejščino in na naju v tej sobi, se sprašujem, kaj pa, če sva dva velika prismojenca...

Baraga: O, ko je tako lepo prismodovati za Gospoda, Antonija...

Č e t r t i p r i z o r

Pirc: Dober kranjski dan pri Baragovih!

Antonija: Bog ga daj: pa ne, da ste vi gospod misijonar Pirc iz Saulta?

Pirc: Veste, da sem res?

Antonija: O —

Pirc: Vi ste pa gospa Antonija, sestra našega Friderika, ne?

Antonija: Kar naprej, gospod Pirc. Friderik je v vasi: grem ga poklicat.

Pirc: Nič se ne mudi, gospa. Rajši mi na hitro povejte, kako jo vozita s Friderikom med temi očipvejškimi debelobučniki. Sta zdrava?

Antonija: No, Friderik je bolj od mene. Ampak v bistvu sva, o ja.

Pirc: Joj, to dosti pomeni, da sta zdrava. Hvala Bogu! Veste, da takoj za milostjo božjo prihaja zdravje?

Antonija: Pa vi, gospod Pirc?

Pirc: Kako naj bo stara hribovska golen bolna, dobra gospa? A še preden si kaj poveva, mi boste tele čepiče nekam spravili.

Antonija: Vse skupaj bom kar noter odnesla.

Pirc: Teh zavojev pa ne! Koreni in semena. To imam najraje pri roki.

Antonija: Tako: tisti vaši šparglji so spravljani, gospod Pirc.

Pirc: Čepiči so, ne šparglji, za božjo voljo! Češnjevi čepiči! Kaj sem hotel reči: namenjen sem onstran vode k Očipvejcem na zahodni obali, pa kako naj grem mimo Baragovih, ne da bi se oglasil!

Antonija: Saj sva vas s Friderikom tudi pričakovala iz dneva v dan.

- Pirc:** Tole mi povejte: kaj pa so tistele stavbe tam kot zvicane duše?
- Antonija:** Skladišča Ameriške družbe za nakupovanje kož.
- Pirc:** Veste, kaj me zanima: koliko družba plačuje tukaj Indijancu za sod rib.
- Antonija:** Ko bi vedela, gospod Pirc! To pa vem, da so drage kot žefran, te belice in postrvi Gornjega jezera.
- Pirc:** Tole mi povejte: preveč dela tale vaš dobri brat, jelite?
- Antonija:** Ob nedeljah mu je všeč, da ima pet pridig: francosko, indijansko in angleško dopoldne, po večernicah pa francosko in indijansko!
- Pirc:** Jej, to je božjega pridelka! kje pa je zdaj?
- Antonija:** Če ni pri tesorjih v cerkvi, je pri kakšnem bolniku. Ga bom iztaknila!
- Pirc:** Jaz pa si bom medtem tole vajino posestvece ogledal.

P e t i p r i z o r

- Pirc:** Poslušaj, dragi moj Friderik: tudi tole ubogo človeško zemljo moramo malo radi imeti, je-li da je tako?
- Baraga:** Kaj hočeš reči s tem, Franc?
- Pirc:** Tole: nebeški strani je tukaj v La Pointu imenitno preskrbljeno, tvoji kristjani vsak dan pobožno napolnijo cerkev, ob nedeljah se vrsti krst za krstom. Misijon kot pušlec! A vanj ne prihajajo samo duše —
- Baraga:** Ne razumem te, Franc.
- Pirc:** Pa me boš! Zakaj ti na primer kar dvakrat pošljem iz Saulta ne vem koliko jabolčnih sadik, da bi imeli ti ubogi Indijanci kaj jesti, pa jih najdem tukaj v zabojih?
- Baraga:** No, nekaj je bilo le posajenih —
- Pirc:** Alj pa vzemi njivo ob hlevu. Ali ni škoda, da je krompir potonil v plevelu?
- Baraga:** Saj —
- Pirc:** Ali poglej tale prostor pred hišo. Kakšen zelenjadni vrt bi lahko bil tukajle! Koristil bi kuhinji — ali me sploh poslušáš?
- Baraga:** Te, Franc.
- Pirc:** Ne vem, če me. Kaj sem hotel reči: pa še ti bi našel na takšnem vrtu oddih! Povej: si za to, da sem ti jaz nekaj dni za vrtnarja?
- Baraga:** Ko mi trenutno ne bi bila tako pri srcu prezidava cerkve —
- Pirc:** Saj bo delo z vrtom izključno moja skrb. Tebi ne bo treba niti z mezincem migniti. Si za to?
- Baraga:** Ne vem, kaj bi rekel, Franc.
- Pirc:** Ko sem te danes slišal v cerkvi peti z Indijanci indijanske pesmi, se mi je milo storilo. Lej ga junaka, sem si rekel. Kako da si taka mevža, če gre za vrt?
- Baraga:** Ko bi ti odšel, bi bilo treba naprej skrbeti za vrt, mene pa bi še bolj skrbelo spreobračanje še tolikih poganov —

Pirc: Seveda se vrt ne bi obdeloval sam, Friderik. Toda ali bi morda sadovnjak odvrčal pogane od vere? Tudi misijonu bi s sadovnjakom pomagal iz revščine!

Baraga: Saj, Franc, ampak —

Pirc: Že vidim, da ne bo z vrto nič.

Baraga: Kaj se ve, mogoče bi se bolj splačalo z živinorejo, s kakšno prašičjo farmo...

Pirc: S kakšno prašičjo farmo neki, če ti je še vrt preveč.

Baraga: Ali s kakšnim perutninarstvom...

Pirc: Ti pa perutninarstvo! Daj no mir! Naj ti povem, kar mislim, Friderik: v dušnem pastirstvu si odličen, v gospodarstvu pa manj kot zadosten.

Baraga: Tebe bi moral imeti za gospodarja, Franc.

Pirc: Vzljubi malo to našo zemljico, no. Ali navsezadnje ni božja?

Baraga: Ko sem študiral na Dunaju, so me tako prevzele barve, da sem po cele dneve samo slikal — zemeljske barve...

Pirc: Pa bi se zdaj pustil prevzeti od zemeljskega krompirja, koruze...

Baraga: Rajši povej, Franc, kako misliš tam na zahodu med Očipvejci.

Pirc: Homeopatil bom med njimi, vrtnaril, jih učil žgance kuhati kakor Otavane...

Š e s t i p r i z o r

Baraga: Angel božji naj te vedno spremlja. Glej v sedmih jezikih sem ti napisal to voščilo, Antonija. In kaj sestavljajo začetne črke vrstic?

Antonija: Pokaži sem podobico, da preberem: A—n—t—o—n—i—j—a. Akrostih. Zz slovo. Moj Bog!

Baraga: Življenje je poslavljanje, Antonija.

Antonija: Morda si bom zmerom očitala, da sem te pustila samega —

Baraga: Učiteljica tako in tako ne bi mogla biti v La Pointu, ker ne morem priti do svoje šole, težka dela niso zate, tudi po likvidaciji gospodarstva si začela bolehati...

Antonija: — samega v tej divjini...

Baraga: Nič hudega mi ne bo, Antonija. Čez zimo si bom lepo kuril sobo in pisal, na pomlad bom zidal novo cerkev...

Antonija: — in v tej revščini...

Baraga: S 150 dolarji na leto, kolikor prispevajo moji verniki, bom prav zadovoljno živel.

Antonija: Vsaj to, da imaš novega škofa! S tem Francozom, s tem Lefeverom, boš gotovo lažje vozil. A jaz? Kdovekod bo mene nosilo, morda po Detroitu, mrda po Filadelfiji, nesrečno ahasverko...

Baraga: Angel božji bo s tabo, Antonija. V kar sedmih jezikih te bo navajal na pravo pot...

Kristjanovo vedenje

Kristjan je sam do sebe stvar: je ponižen in zmeren. Ponižen je: ve, da je človek v svojih zmožnostih omejen in da je slaboten. Ve, da je vse prejel od Boga kot dar. V svoji nepopolnosti in nezadostnosti se zateka k njemu, da bi si izprosil moči in odpuščanja. Zmeren je: prizadeva si, da bi obvladal svoje telo in svojo čutnost. Ve, da je v njem nered in da ga vleče k neurejenemu uživanju zemeljskih dobrin. Biti mora čuječ, da po Kristusovem zgledu uresniči v sebi čim popolnejšega in čim bolj brezgrajnega človeka. Varuje se pohlepnosti in zavisti, čeprav bi ta bila le v notranjosti. Čuječ je tudi na področju spolnega življenja in nagnonske potrebe po imetju: prizadeva si za čistost telesa in duha, kakor je primerno njegovemu stanu. Na določene dni se posti in premaguje v manjših stvareh, da bi bil tako bolj poslušen notranjim nagibom k molitvi in h krščanski ljubezni.

Kristjan je po Kristusovem zgledu in zapovedi odkrit, iskren in pošten. Brzda svoj jezik. A se tudi ne vdaja dvomom in strahu. Spričo zlih sil, ki ga zalezujejo, se ves zaupa Bogu, svojemu Očetu. Kadar dela dobro, dela to z ljubeznijo; ljubezen pa prežene strah, vodi v notranji mir in veselje. Zato more kristjan ohraniti tudi sredi bridkosti zaloge vedrine in notranjega miru.

Kristjan je vesten tudi v majhnih stvareh. Kot oče, mož in otrok spoštuje družinske postave; kot državljan vestno spolnjuje družabne dolžnosti in po Kristusovi zapovedi daje „cesarju, kar je cesarjevega.“ Je zvest dani besedi, resnicoljuben in vesten v izpolnjevanju dolžnosti. Nasilje odklanja in spoštuje pravice drugih, njihovo čast in svobodo vesti ter ravna z vsakomer spoštljivo.

V pogledu na rabo gmotnih in duhovnih dobrin obvladuje samega sebe, da ostaja svoboden in se ravna po navodilih sv. Pavla: „Vse je vaše, vi pa Kristusovi, Kristus pa božji.“ „Kar je resnično, kar je pošteno, kar ljubeznivo, kar je častno, kar koli je krepostno in kar koli hvalevredno, to imejte v mislih.“

Kristjan med ljudmi ni osamljen, ampak je kakor mladika na trti in kakor ud na telesu. Kot član žive Cerkve se udeležuje njene življenja, njenih praznikov, njenih obredov, da javno izpričuje vero in izraža svojo povezanost z brati. Za svojo dolžnost in pravico ima, da se udeležuje sv. maše, pri kateri se v povezavi s krščanskim občestvom duhovno združuje s Kristusovo daritvijo. Svoje imetje deli z reveži, ko jim daje miloščino sorazmerno s svojimi možnostmi. Kot članu božjega ljudstva na zemlji mu je v dolžnost in čast, da se dejavno

udeležuje poslanstva Cerkve v svetu ter pospešuje božjo čast in odrešenjski dialog z ljudmi.

V svojem vedenju do drugih je z ene strani prežet s čutom povezanosti z družbo, v kateri živi; z druge strani pa se zaveda vere in duhovnih darov, ki jih je brez osebnega zasluženja prejel od Boga. Zato uveljavlja avtoriteto brez ošabnosti, v prepričanju, da vse, kar storimo najbližjemu od ljudi, storimo Jezusu samemu. Ve, da zahteva Kristus od svojih kot razločilno znamenje nesebično in medsebojno ljubezen. Za to je prizanesljiv bližnjemu in uslužen, gostoljuben in velikodušen. Ve, da je dolžnost kristjana odpuščati prizadete mu žalitve, delati dobro sovražnikom in moliti zanje ter zlo povračevati z dobrim, kakor je dejal Jezus: „Če ljudem odpustite njih pogreške, bo tudi vaš nebeški Oče vam odpustil vaše grehe. Če pa ljudem ne odpustite, vam tudi vaš Oče ne bo odpustil vaših pogreškov.“

Toda odpuščanje in mir ne pomenita brezdelja. Človeštvo se mora spopolnjevati in rasti do svoje popolnosti, ki jo je Bog določil. Zato se čuti kristjan dolžnega biti apostol družbene pravičnosti, miru in svobode. V družbi, polni krivic in hinavščin, se upira vsaki obliki izkoriščanja in zlorabe in je pripravljen na žrtve, ko gre za napredek drugih.

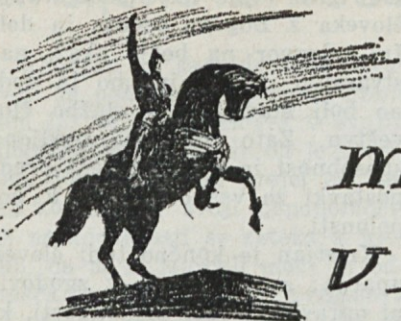
Kristjan je po apostolskem izročilu prejel zapoved: „Kdor noče delati, naj tudi ne je.“ V delu

vidi izraz božje volje, sodelovanje človeka z Bogom, osebni in dolžni odgovor na božji ukaz, naj stvarstvo izpopolnujemo in vedno bolj stavljamo v službo človeštvu. Zato sta mu poklicna sposobnost in neoporečnost predpostavki za vsako teženje k popolnosti.

Kristjan je končno tudi človek upanja: svojo malogo v zgodovini opravlja v luči prihodnosti, ki mu jo odkriva božje razodetje zanj in za človeštvo. Njegovo življenje je služba Bogu pri uresničevanju načrtov božje ljubezni do ljudi. Zato se vsak dan obrača k Bogu, svojemu nebeškemu Očetu, z besedami: „Pridi k nam tvoje kraljestvo!“

Spričo zla in trpljenja je kristjan veder in močan. Ve namreč, da ju Bog ni hotel in da je njuna navzočnost med ljudmi sad greha. Zato se zoper zlo bori z vsemi svojimi močmi in z izsledki znanosti, da ju po Kristusovem zgledu ublaži. Ker pa ve, da bosta zlo in trpljenje v tem življenju vedno obstajala, zato ju — kadar se pojavita — sprejema brez godrjanja kot znamenje svoje ustvarjenosti in ju uporabi za izpopolnjevanje božje volje. Pre naša ju v povezanosti s Kristusom, saj ve, da bo, kakor je deležen njegovih bridkosti, deležen tudi njegovega poveličanja.

Zato tudi ne klone pred smrtjo. Čeprav je zanj težka in morda bridka preizkušnja, mu je v luči vere spodbuda k zvestobi. Če bo v času svoje zemeljske poti pra-

med nami v Argentini

Iz naše kronike

Januar in februar sta meseca najhujše vročine v Argentini, zato tudi meseca počitnic in prenehanja društvenega delovanja. Nekateri rojaki so bili na počitnicah v Počitniškem domu dr. R. Hanželiča v kordobskih hribih, drugi v Bariločah ali v Mendozi, veliko jih je bilo v kopaliskem mestu Miramar, nekateri v Mar del Plati in drugih obmorskih krajih, vsak pač po svojem okusu in možnostih. Veliko rojakov se je hodi-

vičen in stanoviten, ve, da bo s Kristusom združen v smrti in se tudi z Njim znašel v slavi. Zato preživlja svoj odločilni čas na zemlji v poslušnosti Bogu, svojemu Očetu, v združevanju s Kristusom, svojim bratom in odrešenikom, in v zaupnosti s Svetim Duhom, „v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha,“ po tistih besedah, ki jih pogosto ponavlja, ko dela znamenje križa.

(Tajništvo za nekristjane)
pri apostolskem sedežu)

lo kopat v kopališki park SLOGA. V tem času ostanejo redne le nedeljske slovenske maše in svete ure, na svečnico je bil tudi blagoslov sveč in na god sv. Blaža Blažev blagoslov.

Januarja so šli taborit v Bariloče abiturienti Slovenskega srednješolskega tečaja ravn. M. Bajuka (RAST XV) v spremstvu lic. Ivana Korošča, Mirjam Oblak in duhovnika Franca Berganta.

Februarja so bili dvakrat na teden počitniški dnevi za učence Balantičeve šole v Našem domu in na Naši domačiji.

V soboto 28. februarja in v nedeljo 1. marca je bila v Našem domu v San Justu pustna veselica.

V februarju je bila na taborjenju v Bariločah skupina deklet in fantov v družbi duhovnika Francija Cukjatija, v Tandilu pa skupina mlajših fantov v spremstvu duhovnika Toneta Bidovca.

Na pepelnično sredo, 4. marca, in naslednje dni je bilo v naših verskih središčih pepeljenje, v postnem času pa križev pot.

V soboto, 7. marca, ob obletnici

smrti msgr. Antona Oreharja, je bila v cerkvi Marije Pomagaj zanj sv. maša, ki jo je daroval delegat dr. Alojzij Starc.

Tombolske prireditve so bile v nedeljo 8. marca na Pristavi, v nedeljo 22. marca v Slomškovem domu, v nedeljo 5. aprila pa v Slovenskem domu v Carapachayu.

V nedeljo 8. marca je bila v cerkvi Marije Pomagaj mladinska maša, po maši pa je na sestanku govoril salezijanski bogoslovec Toni Hvalica.

Z marcem so se začele mesečne rekolekcije za člane Katoliške akcije v cerkvi Marije Pomagaj. Na zborovanju KA v soboto 14. marca je govoril lic. Milan Magister o katoliškem shodu Slovencev v Argentini.

Dneva zbranosti v Baragovem misijonišču v Slovenski vasi se je v soboto 14. marca udeležilo 31 srednješolcev, naslednjo nedeljo pa 44 srednješolk. Vodil jih je župnik Jože Bokalič CM.

V nedeljo 15. marca je bila začetna prireditev slovenskih osnovnih šol. Po maši v cerkvi Marije Pomagaj je bila v dvorani Slovenske hiše uprizoritev pravljичne igre Pavelčkova piščalka p. Krizostoma v režiji Maksa Borštnika in izvedbi Rožmanove šole. Redni pouk se je začel po vseh šolah naslednjo soboto, 21. marca.

Srednješolski tečaj ravn. M. Bajuka je imel v soboto 21. marca pravne in vstopne izpite, vpisovanje in začetno šolsko mašo. Redni pouk se je začel v soboto 28. marca.

Visoškošolski tečaj je imel v soboto 22. marca vpisovanje, začetno

mašo in uvodno predavanje univ. prof. dr. Milana Komarja „Naše poslanstvo“. Predavanja bodo vsak mesec 2 soboti od 16. do 19. ure. Predavali bodo dr. Marko Kremžar, dr. Jure Rode in pisatelj Zorko Simčič.

Audiovizual o papežu Janezu Pavlu II. sta organizirala mladinski organizaciji SDO in SFZ v soboto 22. marca v dvorani Slovenske hiše.

Na prvem letošnjem sestanku Lige žena-mati v San Martinu je 28. marca predaval Rudolf Smersu.

Sestanek staršev Balantičeve šole je bil v Našem domu v San Justu v nedeljo 22. marca, sestanek staršev Slomškove šole pa v nedeljo 5. aprila.

Družinska nedelja s skupnim kosilom je bila v Slovenskem domu v Carapachayu 22. marca, v Slovenskem domu v San Martinu pa 29. marca.

Duhovne vaje za fante od končane srednje šole so bile v Domu duhovnih vaj Mallinckrodt od 27. marca zvečer do 29. marca popoldne. Bilo je 30 fantov. Vodil jih je dr. Jure Rode.

Na 1. kulturnem večeru SKA je 27. marca predaval v Slovenski hiši Ladislav Lenček o naših kulturnih problemih v okviru katoliškega shoda Slovencev v Argentine.

Rojake v Rosariu je 28. in 29. marca obiskal župnik Jože Škerbec.

Redni občni zbor Kreditne zadruge SLOGA je bil v Slomškovem domu 28. marca.

XL. redni občni zbor društva Zedinjenja Slovenija je bil 29. marca v Slovenski hiši, isti dan pa tudi občni zbor društva Slovenska vas v

Hladnikovem domu.

Repriza Suhadolčeve satirične veseloigre Narobe stvari v mestu Petpedi v režiji Maksa Borštnika in v izvedbi Slovenskega gledišča Buenos Aires je bila v nedeljo 29. marca v Slomškovem domu.

Po mladinski maši je v Slovenski hiši prvo nedeljo v aprilu govoril duhovnik Franc Cukjati o obisku sv. očeta v Argentini.

Univ. prof. dr. Milan Komar je začel v soboto 25. aprila v Slovenski hiši svoj 12. filozofski cikel. Letos predava o osnovah krščanskega personalizma. Predavanja, ki so pod okriljem Slovenskega katoliškega akademskega starešinstva in Visokoleskega tečaja, so vsako zadnjo soboto od 16. do 19. ure.

Na 2. kulturnem večeru Slovenske kulturne akcije je 25. aprila predaval dr. Lojze Kukovica o božjem bivanju.

O obisku koprškega škofa dr. Janeza Jenka in njegovega spremljevalca msgr. Franca Boleta bomo poročali v prihodnji številki.

Duhovne obnove za veliko noč

Pred veliko nočjo so bile v slovenskih verskih središčih Vélikega Buenos Airesa duhovne obnove. V slovenski cerkvi Marije Pomagaj jo je vodil France Cukjati, v Berazateguiju Jože Guštin, v Carapachayu Jože Škerbec, na Pristavi Franc Cukjati, v San Justu in San Martinu Anton Bidovec, v Slomškovem domu dr. Lojze Kukovica in v Slovenski vasi Jaka Barle CM.

Velikonočno tridnevje v cerkvi Marije Pomagaj

Na veliki četrtek je bila ob 19 slovesna večerna sv. maša in nato prenos sv. Rešnjega telesa. Z delegatom dr. Alojzijem Starcem sta somaševala France Cukjati in France Bergant, ki je pridigal o evharistični skrivnosti, pel pa je komorni zbor pod vodstvom Anke Savelli Gasserjeve. Od 20. do 21. ure so imele molitveno uro žene, od 21. do 22. ure dekleta, od 22. do 23. ure moške in nato do polnoči fantje. Maša je bila za slovenske duhovnike.

Opravilo velikega petka se je začelo tudi ob 19. Po branju božje besede in petju pasijona ter slovesnih prošnjah je bilo češčenje križa in sv. obhajilo. Z Jožetom Škerbcem, ki je pridigal o Jezusovem odrešenju s smrtjo na križu, sta vodila bogoslužje France Bergant in dr. Jure Rode, pel pa je mladinski zbor iz San Justa pod vodstvom Andreja Selana.

Na veliko soboto čez dan so dušni pastirji po slovenskih okrajih blagoslavljali velikonočna jedila. Bogoslužje velikonočne vigilije se je začelo ob 22. uri: slavje luči, bogoslužje božje besede, evharistično bogoslužje. Maša je bila za raj. msgr. Antona Oreharja. Z delegatom dr. Starcem sta opravila obrede Anton Bidovec in Jože Škerbec. Dr. Starc je pridigal o pomenu Jezusovega vstajenja, pel je mladinski zbor iz Slomškovega doma pod vodstvom lic. Tineta Selana. Vse 3 večere so spovedovali 3 dušni pastirji.

Občni zbor društva Zedinjena Slovenija

Društvo Zedinjena Slovenija je imelo 29. marca svoj 40. redni občni zbor. Poročila o preteklem poslovnem letu so podali tajnik lic. Stanko Jerbič, blagajničarka cont. Simonka Rajer, prosvetni referent Miha Gaser, šolski referent Franc Vitrih, referent za dvojezično šolo prof. Tine Vivod, za Srednjeolski tečaj ravn. M. Bajuka Tine Debeljak ml., predsednik ZS Lojze Rezelj in za nadzorni odbor arh. Jure Vombergar. — Društvo je imelo 31. decembra 1986 904 članov.

Novi odbor sestavljajo: predsednik Lojze Rezelj, 1. podpredsednik Marjan Loboda, 2. podpredsednik Tine Debeljak ml., tajnik Emil Cof, blagajničarka cont. Simonka Rajer, gospodar Nace Grohar, šolski referent France Vitrih, prosvetni referent Marjan Loboda ml., mladinski referent inž. Andrej Kremžar, referent za dvojezično šolo prof. Tine Vivod, in odborniki: Gregor Batagelj, inž. Jernej Dobovšek, dr. Andrej Fink, Miha Gaser, Silvo Lipušček, Mija Markež, Tone Oblak, dr. Julij Savelli, dr. Alojzij Stare, Marjan Šušteršič, arh. Jure Vombergar, Mirjanka Voršič, lic. Vladimir Voršič in Janez Žnidar; namestniki odbornikov so Janez Čeč, Tine Kovarčič, Joža Markež in Stane Mehle; v nadzornem odboru so Stanko Oberžan, lic. Tine Selan in lic. Marjan Schiffrer; v častnem razsodišču so dr. Jože Dobovšek st., dr. Miha Komar in dr. Anton Šimenc.

IZ SLOVENIJE

Dnevnik „Borba“ vprašuje nadškofa Šuštarja

Beograjski dnevnik „Borba“ je 12. januarja objavil razgovor z ljubljanskim nadškofom Šuštarjem. Seveda se zanima, za njegovo božično voščilo po državnem radiu in za reakcije. Časnikar vprašuje, kaj misli o sodbah, da katoličani niso ravnopravni z drugimi državljani ali da so državljani drugega razreda.

Nadškof je odgovarjal, da načelno ne bi smelo biti nobene drugorazrednosti. Stvarno stanje pa je drugačno. Sam ima veliko informacij, da na nekaterih področjih verni ljudje niso enakopravni z drugimi. Njihova vernost je ovira, za razne službe ali za napredovanje v službi. Te stvari so splošno znane in nima pomena, da jih tajimo ali jih skušamo prikrivati.

Naslednje vprašanje je bilo, kako ocenjuje razvoj odnosov med verskimi skupnostmi in samoupravno socialistično družbo, zlasti v Sloveniji. Nadškof odgovarja: Kakor je bilo že večkrat rečeno, kar velja zlasti za Slovenijo, se odnosi med verskimi skupnostmi in socialistično družbo zboljšujejo. Vendar so še vedno odprta vprašanja, ki jih je treba reševati z neposrednim dogovarjanjem. Na primer. Glede božiča mi še vedno vztrajamo, naj bo božič dela prost dan. Zahtevamo to, ne pa da bi moral biti božič razglašen za državni praznik. Nadalje duhovna skrb za ljudi po domovih za ostarele ljudi, po bolnišnicah, po zaporih. V tem ozi-

ru se je po domovih in po bolnišnicah v Sloveniji stanje znatno izboljšalo, a vendar so po nekaterih krajih nerazumljiva nasprotovanja in ovire. Glede zaporov ni še nobenega napredka. Eno najtežjih vprašanj pa je šola in vzgoja. Vera in Cerkev se pogosto enostransko prikazujeta. Zato živijo otroci in mladi iz vernih družin pogosto v veliki notranji razcepljenosti. Znano mi je, da odgovorni v samoupravni in socialistični družbi poudarjajo, da šola ni protiversko usmejena in da gre samo za posamezne primere. Medtem pa je še vedno velika razlika med teorijo in prakso.

(Katoliški glas)

Pismo slovenskih škofov poverjenikom verskega tiska

...Ker je verski tisk v službi pastoralnih nalog in ciljev Cerkve na Slovenskem, je prav, da ga pastoralni delavci vključujemo v svoje delo in načrte. Pri tem pa vloge poverjenika ni mogoče z ničimer zamenjati. Zato smo vam za vaše delo iskreno hvaležni. Čeprav vemo, da vam to delo nalaga dodatna bremena, smo prepričani, da ga boste velikodušno opravljali še naprej. Slovenski škofje se vam prisrčno zahvaljujemo za trud, ki ga posvečate verskemu tisku.

Poleg vesplošne krize branja, ko je človeka včasih zares težko odtrgati od televizijskega zaslona in ga pripraviti k branju, se v zadnjih letih množijo težave finančne narave. Cene vrtoglavo

rastejo, zato se seveda višajo tudi naročnine za verski tisk. Poskušajte narediti vse, da število naročnikov zaradi zvišanj ne bi upadlo. Prepričani smo, da boste sami ubrali tisto pot, ki bo za vaš prostor najprimernejša. Navzočnost verskega tiska med slovenskimi verniki naj bo v letu 1987 znamenje življenja in rasti.

Ko se vam prisrčno zahvaljujemo za ves trud in napore ter vas spodbujamo k nezmanjšani vnemi za prihodnje leto, vam iz srca želimo obilje božjega blagoslova in v novem letu uspehov, zdravja, sreče in zadovoljstva. Ljubljana, januar 1986

Vaši škofje

Umrli duhovniki

12. decembra 1986 je umrl v Denverju v ZDA duhovnik ljubljanske nadškofije Jernej Svete, rojen 1914 v župniji Preserje in posvečen v Ljubljani 1940. 1943 je odšel v Rim, ob koncu vojne se ni vrnil domov.

17. decembra 1986 je na Sladki gori umrl tamkajšnji župnik Franc Bizjak, rojen 1944 v izgnanstvu na Hrvaškem in bil posvečen 1975 v celjski opatijski cerkvi.

31. decembra 1986 je umrl v Celju Ivan Zupanc, duhovnik šibeniške škofije, rojen 1911 v Gornji Ponikvi in posvečen 1938 v šibeniku.

11. januarju je v Luzernu v Švici umrl stiški pater cistercijan dr. Tomaž Kurent, rojen 1910 v Starem trgu pri Višnji gori in posvečen 1933.

17. januarja je umrl Aleksander

Mišič, hišni duhovnik pri sestrah notredamkah v Ilirski Bitrici. Rojen je bil 1905 v Proseku v tržaški škofiji in bil posvečen 1929 v Trstu.

11. februarja je v Celovcu umrl msgr. Filip Millonig, župnik v Štebnu pri Bekštajnu, eden najbolj uglednih duhovnikov na Koroškem. Rojen je bil 1907 v Zahomcu, Bistrica na Zilji, in bil posvečen 1931. Med drugimi službami je bil tudi član predsedstva Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

22. februarja so pokopali v Ljutomeru Antona Babiča, župnika pri Sv. Lenartu nad Laškim. Rojen je bil 1900 v Ljutomeru in posvečen 1928 v Mariboru.

28. februarja je bil pogreb Pavla Čibeja, župnika na Bukovem nad Cerknim. Rojen je bil 1936 v Mariboru, v duhovnika pa je bil posvečen 1968 v Kopru.

26. februarja so položili k večnemu počitku Mirka Aužnerja, župnika pri sv. Venčeslavu na Zgodnji Ložnici. Rojen je bil 1916 v župniji Šentjur pri Celju in bil 1940 posvečen v Mariboru.

Srečanje slovenskih verskih časnikarjev

24. januarja, na god sv. Frančiška Saleškega, zavetnika vseh, ki s pisano besedo oznanjajo Kristusovo blagovest, je ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar sprejel nad 40 sodelavcev pri verskem tisku v Sloveniji in v zamejstvu.

„Dober pastir pozna svoje ovce, dober pisatelj, urednik, časnikar po-

NAMEN APOSTOLSTVA MOLITVE ZA MAJ

Splošni: Da bi si po priprošnji Marije, Matere Cerkev, vztrajno prizadevali za uresničitev koncilskih odlokov.

Misijonski: Za Cerkev v Kambodži in Laosu.

Slovenski: Da bi slovenska dekleta in žene ob Mariji začutile lepoto svojega človeškega in krščanskega poslanstva.

zna svoje bralce...“ To misel je razodel v svojem nagovoru med mašo v kapeli ljubljanskega nadškofijskega doma metropolit dr. Šuštar. Kakšno je bilo to delo v preteklem letu, je poročal voditelj medškofijske komisije za verski tisk dr. Janez Gril. Spodbude in smernice za nadaljnje delo je dajal nadškof Šuštar. Pogovor je razkrival osrednjo izpoved vseh: Tare nas inflacija, podražitve temniijo prihodnost verskega tiska!

KJE JE KAJ

LETO 54

MAJ 1987

UVODNIK	Na božjo pot bomo šli (Jože Škerbec)	193
VERSKA ČLANKA	Sporočilo Medjugorja (Slavko Barbarič) ... Kristjanovo vedenje (Tajništvo za nekristja- ne pri Apostolskem sedežu)	198 248
BESEDA SLOV. ŠKOFOV	Živimo iz resnice in ljubezni! (Janez Jen- ko, škof)	202
	Upadanje rojstev v slovenskem narodu (Iz- java Slov. pokrajinske škofovske konfe- rence)	205
KATOLIŠKI SHOD	Narodno-družbena vprašanja (B. Fink) ..	207
MSGR. OREHAR	Hvala, gospod profesor! (Marjana Batagelj) Dolžnost in ljubezen (Tine Debeljak ml.)	214 216
NAŠA VPRAŠANJA	Nekje je luč (Vinko Beličič)	218
	In življenje teče naprej... (Fr. Pernišek) Pogovor z gospo Frančičevo (Rezi Marinšek) Majska deklaracija in škof dr. A. B. Jeglič (Rudolf Smersu)	220 224 225
	Knjiga — to je svoboda (Vinko Beličič) ...	231
SODOBNA VPRAŠANJA	Nekaj o sektah in novih verskih skupnostih (Lojze Kukovica)	228
LIK BARAGA	Duh Velikih jezer (Alojz Rebula)	241
LEPOSLOVJE	Lujanski romar (Tine Debeljak)	196
	Premakljivi svečnik (Lojze Kozar)	233
KRONIKA	Med nami v Argentini	250
	Iz Slovenije	253

AÑO 54

MAYO 1987

Malo za šalo . . .

Na spiritistični seji.

„Duh, odzovi se! Če si tukaj, potrčaj enkrat, če te ni, potrčaj dvakrat!“

— — —

„Slišal sem, da tvoja žena zadnje čase je same kitajske juhe.“

„Ja, res je.“

„Z rezanci?“

„Ne, s paličicami.“

— — —

Znanca se pogovarjata.

„Sosed mi je s kamnom razbil šipo na oknu sobe, v kateri sem igral trobento.“

„Bedak! Sedaj te bo še bolj slišal.“

— — —

Sodnik: „Ali vam je rekel obtoženi ‚popoln idiot!‘ v trenutku hipne jeze?“

„Ne, poprej me je dolgo gledal.“

— — —

Mlad človek ima ogromno dolgov. Edina rešitev zanj bi bila poroka s kakšno bogatašinja. Zato gre v poročno posredovalnico. „Ali mi lahko pokažete fotografijo kakšne ženske, ki ima petdeset tisoč dolarjev gotovine?“

„Žal, od petindvajset tisoč dolarjev ne kažemo nobene fotografije.“

— — —

Zamorec hoče v majhnem mestu v Južni Afriki stopiti v cerkev.

Ustavi ga policaj. „Stoj, ta cerkev je le za belce!“

„Grem jo le čistit.“

„Dobro, a gorje, če te zalotim, da boš molil!“

Uvoženo iz Slovenije

Med narodom vre. Očitno se nekaj kuha: krompir, repa, fižol. . .

— — —

Če dobro premislimo, radioaktivnost ni niti prva niti najhujša stvar, ki so jo prinesli vzhodni vetrovi.

— — —

Tisti človek je naše največje bogastvo, ki je osiromašil družbeno premoženje.

— — —

Kdor ni z nami, je pod nami.

— — —

„Tovariši, vojna je končana. Zapustite položaje!“

— — —

Voz nam je ušel po klancu navzdol, a na vrhu so ostali voli.

— — —

Najnovejša smešnica od doma: Ni nobenih smešnic — vse je resnica!

— — —

Noben diktator ni za diktaturo proletariata.

— — —

Kdor visoko leta, se oddaljuje od baze.

— — —

Kako bomo zagrizli v sončno prihodnost, ko pa nam v želodcu leži še neprebavljena preteklost?

— — —

Paraziti vseh dežel, dobimo se v socializmu!

— — —

Odločno smo glasovali proti, oni so pa še vedno naši.

— — —

Enostrankarski sistemi se hitro spremenijo v enostranske.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIJA

Izdaja ga konzorcij (Slovensko dušno pastirstvo); urejuje uredniški odbor (Jože Škerbec) — Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Tiska VILKO s. r. l., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1987. \$ 42, drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena (dr. Luis Starc); director: José Škerbec - Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. - Registro Nac. de la Prop. Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "V i l k o" S. R. L., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.